Rabıta ve Faydası

Gâvs-ı Âzam (K.S.) Hazretlerinin Akîdesi

İnsanın Aslî Vatana Dönüşü

İnsan, iki yönden mütalaa edilir: Cismani. ruhanî..
Cismani, yani dış görünüşteki maddi hali demektir.
- Bu babda herkes eşittir. Ve umumi bir hüküm alır. Ruhani duruma, bu kalıbın ötesinde saklı duruma gelince orada özel bir hal başlar. Umumi hükümde mütalaa edilen insan; bazı derecelerle asli vatanına dönebilir. O dereceleri almak için, dinimizin zahirdeki emirlerini birer sebep olarak ele alır ve ilerler.. Ve sırası ile, manevi yola; marifet âlemine geçer. Hele marifet çok yücedir. Peygamber S.A. efendimiz onu överken, şöyle buyurur;

- «Her şeyi özünde toplayan bir hikmet var ki o, hak marifetidir.»
Kulun bunlara erebilmesi için; görsünler, işitsinler diye, iş tutmaması gerekir.
Yapılacak işler için dereceleri üç bölüme ayıracağız. ki bunlara cennet tabir edilir:
BÎR: Mülk âlemindeki cennet.. Buna MEVA denir.
ÎKÎ: Melekut âlemindeki cennet.. Buna NAİM cenneti tabir edilir.
ÜÇ : Ceberut âlemindeki cennet.. Buna da FİRDEVS cenneti denir.
Bu anlatılanlar, cismani, - bu maddi varlığın tadacağı - nimetlerdir ki bunlara ancak, üç çeşit ilmi benlikte toplamakla erilir: Şeriat, tarikat, marifet...
Yeri gelmişken yukarıya yarısı beyan edilen Hadis-i Şerifin tümünü zikredelim.

- «Bütün hayırları, hikmeti derleyen şey: Hakka karşı irfan sahibi olmak ve onunla âmil olup, sonra, batılın da ne olduğunu bilmek ve terktir.»

Sırası gelmişken Peygamber S.A. efendimizin yaptığı bir duayı da anlatalım:

- «Allah'ım, bize hakkı göster ve ona uymayı nasip et; batılı bildir ve ondan kaçmayı kolay eyle.»
Keza, Peygamber S.A. efendimizin bu hususta bir Hadis-i Şerifini yine zikredelim:

- «Herkim nefsini bilir, onun uygunsuz arzularına muhalif kalırsa, gerçekten Rabbini bilmiş ve ona uymuş olur.»

Buraya kadar anlatılan şeyler, umuma şamil olan işlerdir. Bir de üstün istidada sahip insanların hali var ki, onları da aşağıda anlatacağız... Bunlara, HAS İNSAN tabirini kullanıyoruz.
Bu insanın vusulü, Hakka tam yakınlıktır. Oluşu sebebine gelince, tek şeyle olur, o da hakikat ilmi ki buna, lahutî olan yakınlık âleminde: TEVHÎD tabir edilir. Bu hal adet olduğu üzere dünya hayatında olur. Bu hale ermek için, uykuda olmakla, ayıklık arasında bir fark yoktur. Belki de esas uykuya dalınca, kalb bir aralık fırsat bulur ve asıl vatana gider. Bu gidiş külli de olur, cüz'i de... Nasıl ki Allah-ü Teala bir ayette şöyle ferman eyler:

- «Allah-ü Teala, nefisleri ölüm zamanı gelince öldürür. Bazılarını da uykularında... Hakkında ölüm hükmü olanı tutar. Kalanları, muayyen bir zaman için geri salar.» (Zümer, 42)

Buna işaret olarak Peygamber S.A. efendimizin bir Hadis-i Şerifini zikredelim:
- «Âlimin uykusu, cahilin ettiği ibadetten hayırlıdır.»

Burada kastedilen âlim, tevhid nuru ile içini nur eden; sonra da, harfsiz, sessiz, sır dili ile TEVHÎD ESMASINA devam eden zattır. Asıl insan budur. Bunu anlatan birkaç tane hadis-i kudsî zikredelim.

- «İnsan, sırrımdır; ben de onun...»
- «Batın ilmi sırlarımdan bir sırdır; onu, kullarımın kalbine koyarım, benden gayrı o hali bilen olmaz.»
- «Kulumun zannına göreyim. Beni aradığı an, onunlayım. İçinden anarsa, zatımda anarım. Bir topluluk içinde anarsa, daha hayırlı bir cemaat içinde anarım...»

Bu anlatılanlardan arzu edilen tek şeydir. O da: İnsan varlığında cüzî bir yer işgal eden, TEFEKKÜR İLMÎ... en önemlisi bu...

Bu tefekküre dair Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu birkaç Hadis-i Şerifi anlatalım:

- «Bir anlık Tefekkür, bir yıllık ibadetten hayırlıdır.»
- «Bir anlık Tefekkür, yetmiş yıl ibadetten hayırlıdır.»
- «Bir anlık tefekkür, bin yıl ibadetten hayırlıdır.»

Her işte başarı, Hakkın zatında saklıdır.
Tefekküre dair zikri geçen Hadis-i Şerifler, biraz tefsir ister. Çünkü aynı mevzu üç şekilde anlatılıyor.
- Herkim, bazı hikmet taşıyan işleri düşünür. Onun bir parçasından birçok parçalar olduğunu, onlardan dahi nice şeyler husule geldiğini düşünürse ki buna tefekkür denir, yaptığı bu tefekkür bir yıllık ibadete bedel olur.

- Herkim, yaptığı ibadeti düşünür ve onların hikmetine karşı irfan duygusu taşırsa, bu tefekkürü yetmiş yıllık ibadete bedel olur.
- Herkim, ilahî marifeti düşünür; Allah-ü Teala'ya karşı tam irfan duygusuna sahip olmayı dilerse, bunun yaptığı tefekkür de bin yıllık ibadete bedel olur. Asıl irfan ilmi budur, îrfan ilmi demekle TEVHÎD halini kasd ediyorum. Arif kişi iştiyakını duyduğu zata, mahbubuna bununla erer. Bu halin neticesi ise, ruhânî bir halle; tam yakınlık âlemine uçup gitmek olur..

Abidler, cennete yürür giderler.. Arifler ise, yakınlık âlemine uçar giderler.

Aşıkların, kalbine has gözleri var;

Onlar görür, bakamaz başka nazırlar.

Kanatları bir başka, ne hacet damara;

Uçarlar, melekûta, âlemlerin Rabbına.

Bu uçuş, irfan sahibinin iç âleminde olur. Bu hale erene hakikî insan, adı verilir. Allah'ın sevgilisi, mahremi, gelini tabir edilir.

Bayezid-i Bistami Hz. şöyle buyurur:

- İrfan sahipleri, Allah'ü Teala'nın gelinleridir.

Diğer rivayette ise, şöyle anlatılır:

- Evliya zümresi. Allah'ın gelinleridir. Gelinleri ise, ancak sahipleri bilir.
Îrfan sahibi olan veli kullar, bu görünen kalıp perdesine bürünmüştür.
Allah-ü Teâla bir kudsî hadiste şöyle buyuruyor:

-«Velîlerim, kubbelerim altındadır. Benden gayrı onları tanıyan olmaz.»

İnsanlar, duvaklı süslü geline bakarken ne görebilir ki?.. Ancak, dıştaki süsünden başka..
Yahya b. Maaz-ı Razı Der ki:
-Velî yeryüzünde, Allah-ü Teâla'nın reyhânıdır, onları sıddık zümresi koklayabilir.
O kokuyu alır, Rablarına iştiyak duyarlar. Değişik huylarına göre, ibadetleri artar. Bu da varlıklarından soyundukları fena haline göredir.
Hakkın zati varlığına yakınlık, maddî varlıktan soyunup, fenâ âlemine geçiş kadardır. Fenâ hali ne kadar artarsa. Hakka yakınlık o kadar artar.

Asıl velî, halinde tam yokluğa varan ve Hakkın varlığını müşahedeye dalandır.
Onun nefsinde, bir seçme kudreti yoktur. Ve onun benliğinde Hakla beraber ikinci bir varlık, karar kılamaz.
O, birçok kerametle teyid edilmiş olmasına rağmen, hepsinden beridir.
Hiç biri ile ilgisi yoktur.
Orada, hiçbir halin ifşası görülmez. Çünkü RÜBUBÎYET sırrının ifşâsı küfürdür.
MÎRSAD adlı eserde şöyle denir:

- Keramet sahiplerinin hepsi, hallerinden perdelidir. Keramet gösteren için; keramet hayız hali sayılır. Böyle olmakla beraber bir velînin en az bin makamı vardır; ilki kerametler kapısıdır. Ondan geçen öbürlerine nail olur. Aksi halde hiç birine...

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

İnsanın Esfel-i Sâfiline Reddi

Allah-ü Teâla; lahut âleminde kudsî ruhu, tam kıvamında yarattıktan sonra, onu aşağılara göndermeyi diledi ve gönderdi. Bundan kasdı; güçlü padişahın katındaki doğruluk otağında, yakınlık bulmak ve ünsiyetin artmasıydı. Ki orası, evliya ve enbiyânın makamıdır.
Allah-ü Teâla o kudsi ruhu önce, ceberut âlemine gönderdi. Beraberinde TEVHÎD tohumu bulunuyordu. Uğradığı âlemde onun benliğine nuraniyet hali emânet edildi. Ve orada bir kisve giydi.
Oradan mülk âlemine geçti. Orada kendi benliğine has, Hakkın yarattığı kisveyi giydi. O kisvenin giydirilmesindeki murad; bu mülk âleminin yanmamasını temindi... işte bu yoğun ceseddir.
Bu kudsi ruha, giydiği ceberut kisvesi dolayısıyla, sultanî ruh, tabir edilir. Melekût âleminden aldığı kisve icabı, ona seyranî ve revani ruh, tabir edilir. Mülk âlemine nisbeti ile ona cismani ruh, tabir edilir.
Bu esfel âleme gelmeden maksud, kalb ve kalıp vasıtası ile, yakınlık ve derece kazanmaktır. Bu âleme gelecek, kalb arzına TEVHÎD tohumunu ekecek ve orada TEVHÎD ağacını bitirecek... "O ağacın aslı, olduğu yerde durur" ve dalları sürür boşluğunu doldurur. Ve orada Allah rızası için, TEVHÎD meyveleri .verir.
Ve sonra, kalb arzına, şeriat tohumu ekti. Orada şeriat ağacını büyütmeyi istedi. Ve derecelere ait meyvelerin hâsıl olmasını istiyordu.
Allah-ü Teâla ruhlara cesetlere gitmeyi emredince, her birine has yer ayrıldı.
Cismanî ruhun yeri etle kan arası oldu. Kudsi ruhun yeri sırda yapıldı. Bu iki ruhtan, her birinin ayrı ayrı yerleri ve bu vücud ülkesinde metaı, kârı ve ticareti vardır. O ticaretler bol ve bereketlidir.
Allah-ü Teâla onları anlatırken şöyle buyurdu:
- "Gizli ve aşikare bol ve bereketli kâr ümit ederler.." (Fatır, 29)
Her insana lâyık olan odur ki, bu vücud âleminde yapacağı işi bile.. anlaya.. Çünkü bu âlemde, boynuna hangi hüküm asılmış ise, o hâsıl

olmaktadır. Ama bir Ayet-i Kerimede zikredilen, o hırs ve dünya düşkünü insan için şöyle buyurulur:
- "Kabirlerin açılacağı, ve sinelerde olanların ayılıp ortaya atılacağı zamanı düşünmez mi?" (Adiyat, 9-10)
- "Biz, insanların yapacağı işin özetini boynuna taktık" (Îsra, 13)

Kaynak: Sırrül Esrar Gavsul Azam Şeyh Abdülkadir Geylani

İlimlere Dair

Zahirdeki ilimler, sayı olarak on iki bölüme ayrılır. Kezâ bâtın ilmi de on ikiye bölünmüştür. Bunlar; âvam ve has kullar arasında, herkesin kabiliyetine göre taksim edilmiştir.
Biz. burada ilimleri dört bölüme ayırıp anlatmaya çalışacağız.

BÎRÎNCÎSİ: Şeriatın; zahirdeki emri, yasağı ve koymuş olduğu diğer hükümler.
ÎKÎNCÎSÎ: O ahkâmın iç hükümleri ki, ona bâtın ilmi ve tarikat ilmi, ismini verdim.
ÜÇÜNCÜSÜ: Bâtının bizzat kendisi.. buna mârifet ilmi ismini veriyorum.
DÖRDÜNCÜSÜ : Bâtından daha bâtın. Buna da hakikat ilmi, adını veriyorum.

Bu saydıklarımızı tümden öğrenmek, bilmek ve onlara varan yolları bulmak lazımdır.
Peygamber S.A. efendimizin bir Hadis-i Şerifi vardır; onu da yeri gelmişken zikredelim:

- "Şeriat bir ağaçtır. Tarikat onun dalları. marifet yaprakları, hakikat ise meyvesidir. Kur'ana gelince, gerek tevil, gerekse tefsir bakımından hepsini câmidir."

Mecmâ adlı eserin sahibi der ki:

- Tefsir âvam için, tevil ise, havas kullara hastır. Çünkü havas kullar, mânevi ilimde rasihdir. Rasih burada ilim cihetinden sebatlı, kararlı, hüküm çıkarmaya yetki sahibi kimseler, mânasına gelmektedir. Onlar, tıpkı hurma ağacı gibidir. Kökü yerle sabit; dallarına gelince, semaya doğru baş salmıştır.
Burada anlatılan rüsuh; kalbin özüne, kalbe yerleşir.

Ayetteki VERASİHUNE cümlesi, İLLALLAH kelimesine atfolunmaktadır. Bu, bir kavle göre tefsir edilmiştir.

Tefsir-i Kebir sahibi, bu âyetin tefsirinde der ki:
- Eğer bu ayetteki kapı açılaydı, batın âleminin kapıları tümden açılırdı.

Sonra kulun haline gelince, o emir veya yasakları yerine getirmeye memurdur, ileride anlatacağımız dört daire içinde nefse muhalif hareketle mükelleftir. Şeriat dairesinde nefis, muhalefet için vesvese verir. Tarikat dairesinde ise, uyma emrini verir. Velayet ve nübüvvet davalarını karıştırır. Müridi, yersiz iddia peşinde koşmaya sevk eyler. Marifet dairesinde ise, daha başka şeyleri emreder. Rübubiyet davasına yeltenir. Gizli şirke düşer. Bir Ayet-i Kerimede Allah-ü Teâla şöyle buyurur:

- "Boş arzularını ilah tutanı gördün mü?."(Furkan, 43)

Hakikat dairesine gelince, orası başkadır. Oraya nefsin, şeytanın yolu uğramaz. Hatta melekler de giremez. Allah'tan gayrı her şey orada yanar. Cibril, bu hali peygamber S.A. efendimize anlatırken:

- "Bir karınca adımı ileri geçsem, yanarım." Dedi. Kul bu halinde nefis ve şeytan hasmından âzad olur, ihlâsa bürünür. Allah-ü Teâla şeytanın sözünü hikaye ederek, şöyle buyurdu:

- "Îzzetine yemin olsun ki, ihlâs sahibi kulların hariç, hepsini azdıracağım." (Şad, 82)

Kul, ihlâs sahibi olmayınca hakikata eremez. Çünkü beşeri sıfatlar, ancak zatî tecelli ile sona erer. Cehaletin ortadan kalkması, Allah-ü Teâlanın zatına karşı irfan sahibi olmakla olur. Bu da tahsille elde edilmez. Allah-ü Teâla vasıtasız öğretir. Tıpkı Hızır nebiye olduğu gibi.. Kendi katından ilim verir; o da verdiği o duygu ile arif olur ve ihsânla da ibadet eder.
Bu âleme eren, kudsî ruhları müşahede eder. Peygamberi - Muhammed'i - S.A. görür. Onunla, olup-bitenleri baştan sona konuşur. Diğer peygamberler de ona sonsuz vuslatla müjde verirler. Allah-ü Teâla onları anlatırken şöyle buyurdu:

- "Onların arkadaşlığı ne iyi oldu." (Nisa.)

Bu ilmi benliğinde bulamayan kimse, milyon ciltlik kitap okusa; yine de âlim olamaz. Zahirdeki ilimlerle elde edilen mükâfat, ancak cennete götürebilir. Orada ancak ilahi sıfatların nuru tecelli eder.
Alim, zahiri bilgi ile kudsî hareme giremez; yakınlık âlemine de eremez. Çünkü, o bir uçuş âlemindedir. Uçmak için iki kanada ihtiyaç vardır. Kul odur ki, zâhir ve bâtın bilgisi ile çalışır ve anlattığımız âleme kavuşur. Allah-ü Teala, kudsî bir hadiste şöyle buyuruyor:

- "Kulum, haremime dahil olmak dilersen; mülke, melekûta, ceberûta bakma."

Çünkü; mülk âlimin şeytanı, melekût ârifin şeytanı, ceberut ise, gerçeğe vakıf olanın şeytanıdır. Her kim onların biriyle razı olsa, dergâhtan tard olunmuştur; Allah'ın katında böyledir. Demek istiyorum ki; Zat-ı İlahî'ye yakınlık hakkını kaybetmiştir. Dereceleri durur. Halbûki, onlar, yakınlık istiyordu; o âleme bu halleri ile eremezler. Çünkü esas arzu edilecek şeyi istemediler. Onların tek kanadı vardır.

Hak yakınlığına erenler için öyle nimetler vardır ki, onları hiçbir göz görmedi, kulak işitmedi, beşer kalbi adlarını duymadı. Ki o, yakınlık cennetidir. Orada hûri, köşk olmaz..
Însana layık olan odur ki kadrini bile. Hakkı olmayan şeyi nefsi için iddia etmeye.

Hz. Ali der ki:

- "Kadrini bilen, haddini aşmayan, diline sahip olan, ömrünü boşa sarf etmeyen kimseye Allah rahmet eylesin."

İlim sahibine gereken, mânalar çocuğu - TIFL-I MAANİ - adı verilen, insanlığın hakikatini anlaya... TEVHÎD esmâsına devamla, onu terbiye ede... Cismanî âlemden geçip, ruhanî âleme ere... Orası sır âlemidir. Allah-ü Teâlanın zatından gayrı orada yoktur. Orada bir başka diyar da yoktur. Orası sonsuz, bir sahradır. Manalar çocuğu - TIFL-I MAANÎ - orada uçar. Acaip ve garip şeyler görür. Ama, onlardan haber vermek mümkün olmaz. Orası kendi varlıklarından fenâ bulan, tevhid ehlinin makâmıdır. Vahdet gözü ile bu böyledir. Allah-ü Teâlanın cemâlini görmekle, kendine has fani vücudu kalmaz. Güneşten gözü kamaşan da kendini göremez. Allah-ü Teâlanın cemal tecellisi önünde, nefsin nesi kalabilir ki?.. Hiç... Îsa Peygamber a.s. der ki:

- "İnsanın, melekût âlemine geçmesi için, iki defa doğması lazım; ki kuşlar da iki defa doğar."

Bu kelâmdan murad; ruhanî olan, mâna âleminin doğmasıdır. O, insanın gerçek kabiliyetinden gelir. O da insanın sırrıdır. Onun varlığı ve ilgileri şeriat ve hakikat ilminin birleşmesinden doğar. Çünkü yavru, iki suyun bir araya gelmesinden hâsıl olur. Allah-ü Teâla bunu anlatmak için şu âyetini inzâl eyledi:

- "Biz insanı karışık sudan halk ettik; onu tecrübe ederiz." (Însan, 2)

Bu mâna hâsıl olduktan sonra, halk denizinden geçip, emir derinliğine inmek kolay olur. Âlemlerin tümü, ruh âlemine göre; bir katredir. İşte bunlar anlaşıldıktan sonradır ki; ruhanî ve ledünnî ilimlerin feyzi ve nuru, harfsiz, sessiz kâinata dağılır.

Kaynak: Sırrül Esrar Gavsul Azam Abdülkadir Geylani Hz

Şeriatta ve Tarikatta Hac

Şeriattaki hac, şartlarını yerine getirerek BEYT'i ziyarettir. Şartları tam olduğu takdirde sevâbı hâsıl olur. Onun şartlarından biri eksik kalırsa, sevâbı bâtıl olur. Çünkü Allah-ü Teâlâ onun tamamen edâ edilmesini emreder:

« Haccı ve Umreyi Allah için itmam ediniz.» (Bakara, 196)

Haccın şartlarını şöylece sıralayabiliriz: İhram, Mekke'ye giriş, giriş tavafı, Arafatta duruş, Müzdelifede gecelemek, Mina'da kurban kesmek Hareme gelmek, tekrar yedi defa Kâbeyi tavaf etmek, zemzem suyu içmek, İbrahim a.s. makamında iki rikât namaz kılmak.. Bundan sonra, Allah'ın Hac esnasında haram kıldığı şeyler helâl olur. Bu şekilde yapılan haccın mükâfatı, Cehennem'den azad olmak, Allah-ü Teala, şöyle buyurdu : « Kim oraya girerse kurtulur.» (Alî-İmran, 97) Sayılan hareketlerden sonra, bir tavaf daha yapılır ve vatana dönülür. Allah, bize ve size nasib eylesin...

Tarikattaki hacca gelince; onun yol hazırlığı ye yolda lâzım gelecek eşyaları vardır. İlk hazırlık, bir telkin sahibine meyildir. Ve ondan bir şeyler almak.. Sonra manasını, düşünerek dille zikir.. Burada zikirden kasdımız; LA İLAHE İLLALLAH.. cümlesidir. Bundan sonra kalbte dirilik hasıl olur. Ve Allah-ü Teala, içten, anılmaya başlanır... Tâ iç âlem sâfiyetini buluncaya kadar... Bu sâfiyetten sonra; cemal sıfatının nurları ile, sır kâbesinin görünmesi için, sıfat esmasına devam gerekir. Sonra, bu tasfiye işi, İbrahim ve İsmail peygambere (a.s.) şu Ayetle emir verildi: « Beytimi ziyaretçiler için temizleyiniz.» (Hac 26)

Zahirdeki kâbenin, ziyarete gelecek kullar için temiz edilmesi, gerekir. Batın kâbesinin de Hâkkın nazarı için temiz tutulması icab eder. İnsan için bu temizlik ne kadar lâyık ve yapılması ne kadar yerinde olur; diğer temizliğe nisbetle ne kadar iyi... Bundan sonra, kudsi ruhun nuru ile ihrama girmek gelir. Sonra kalb kâbesine girilir, daha sonra ikinci isim olan ALLAH kelâmına devamla kudüm tavâfı yapılır. Bundan sonra, münâcaat yeri olan kalb arafâtına gidilir. Orada üçüncü isim olan HU ile duruş yapılır. Dördüncü isim olan HAK da aynı şekilde devâm edilmesi icab eden isimdir. Daha sonrâ beşinci isim olan HAY, altıncı isim olan KAYYUM arasını birleştirip FÜAD - kalb - müzdelifesine gidilir. Bundan sonra iki harem arasında olan SIR minâsına gidilir, orada duruş yapılır ve

yedinci isim olan KAHHÂR okunarak mutmeinne nefis kurban edilir. KAHHÂR ismi yokluk kapısını açar ve küfür perdelerini kaldırır. Bu durumu Peygamber S.A. efendimizin şu Hadis-i Şerifi çok iyi anlatır:

«İman ve küfür, arşın ötesinde birer makama sahiptirler. Ve bunlar kulla Rabbi arasında perde sayılırlar Biri siyah öbürü de beyazdır.»

Bundan sonra, Kûdsi ruhun başı, beşeri sıfatlardân tırâş edilir. Burada sekizinci isim okunur. Sonra; SIR, haremine girilir, burada dokuzuncu isim okunur. Bundan sonra AKİF arsasına gidilir, oranın yakınlık, ünsiyet sergisinde itikâfa girilir, burada onuncu isme devam edilir. Bundan sonra SAMED sıfatının tecellisi, şekilsiz benzersiz görülür. Daha sonra tavaf başlar, yedi defa yapılır. Altı teferruat ismi ile, on birinci isme burada devam edilir. Bundan sonra yakınlık ile şarab içilir. Bu şarabı:
« Rabları onlara pak temiz olarak içirdi.» (İnsan, 21) Ayet-i Kerimesi bize anlatır. Burada kadeh on ikinci isimdir. Bundan sonra baki yüzden perdeler kalkar. Onun nuru ile ona nazar kılınır. O âlemin şekli benzeri yoktur « O âlemi, ne bir göz gördü, ne bir kulak işitti, ne de bir beşer kalbi hatırlâmıştır.» Allah-ü Teala'nın kelâmı harf ve ses vasıtası ile olmaz. Beşer kalbinin inceliğine eremediği zevk, Allah-ü Tealayı görme anındaki zevktir. Ve onun hitabıdır.Bundan sonra, kötü işler iyiliğe döner. O hac işi esnasında haram olanlar, helâl olur: Bu işler, TEVHİD esmâsının tekrarı ile olur. Allah-ü Teâla şöyle buyurur:

« İman edip, yarar iş yapan zümre var ya, işte Allah onların kötülüklerini iyiliğe çevirir.» (Fürkan; 70) Sonra; nefsâni hareketlerden azâd hâsıl olur. Korku hüzün kalmaz.

« Ayık olunuz; Allah'ın veli kullarına korku, hüzün yoktur.» (Yunus, 62) meâlindeki Ayet-i Kerime, bu hali ifade eder. Allah, fazlı, keremi, cömertliği ile bu halleri cümlemize nasib eylesin. Bundan sonra son tavaf başlar, bütün ilâhi isimlerin tekrarı ile tamamlanır. Ve asli vatana dönüş başlar. O asli vatan, kuds ve ahsen-i tâkvim âlemindedir. Bu iş, YAKİN âlemi ile ilgili, on ikinci ismin tekrarı ile olur. Bu teviller dilin ve aklın döndüğü miktardır. Bundan öte işlerden haber vermek mümkün olmaz. Çünkü havsalâ, zihin ve anlayış, ötesini idrâk edemez. Bu hikmete işaret olarak Peygamber S.A. efendimiz şöyle buyurur:

« Öyle ilimler vardır ki, onlar gizli hazine gibi dururlar; ilahi ilimlere vakıf olanlardan gayrısı bilemez.»

O ilimden bahsedildiği zaman, izzet sahibi kimseler inkâr etmezler. İrfan sahibi derinden alır, ilim sahibi yüzden... İrfan sahibinin bilgisi; Allah-ü Tealâ'nın sırrıdır, onun bildiğini O'ndan gayrısı bilmez. Bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurulur;

« Onun dilediği miktar dışında, ilim hazinesinden bir şey alamazlar..» (Bakara, 255)
Alanlar ise, nebiler ve velilerdir. Yine buyurur: « Allah en gizliyi ve sırrı bilir.» (Taha, 7) Yine buyurur:
« Allah'tan başka ilah yok.» (Bakara, 255) Yine buyurur: « Güzel isimler ona hastır.» (Taha, 8) En iyi bilen ALLAH'dır...

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Şeriatta ve Tarikatta Namaz

Şeriattaki namaz:

«- Namazlara devam ediniz; bilhassa orta namaza...» (Bakara, 238)

Ayet-i Kerimenin ahkâmına göre malum olmaktadır. Dinimizin emrine göre kılınan namazdan murad, zâhirdeki duyguların cismani hareketlerle eda ettiği rükünler; ayakta durmak, Kur'an okumak, rükua varmak, secde etmek, sesle lafızları tekrar etmek gibi... Bunların hepsi namaza ait hareketlerdir. Bu hareketlerin hepsinden bir namaz meydana gelmektedir. Ve bu sebepledir ki, cem edatı ile: - «Namazlara devam ediniz.» Buyurulur , Namazın tarikat âlemindeki manası: Kalbin, sonsuz

huzurda kalmasını temindir. Yukarıda zikri geçen Ayet-i Kerimedeki, orta namaz anlatmak istediğimizin ta kendisidir; çünkü o, kalb namazıdır. Çünkü kalb, bedenin tam ortasındadır. Sağ, sol; alt, üst; saadet ve şekavet arasında bulunur. Bunların hepsinde o kalb bir vasat durum arz eder. Peygamber S.A. efendimiz şöyle buyurdu:

«-Ademoğullarının kalbleri; Rahman'ın iki parmağı arasındadır. O istediği yana çevirir»

Yukarıda bahsi geçen âyet ve bu hadisten anlaşılacağı gibi, en önemli iş, kalb namazıdır. Bir kimse namazda, kalbini asıl namazdan gafil kılarsa, öbür namazı da fesad olur. Bu fesad meydana gelince bütün duyguların namaz huzuru bozulur. Bu sözümüzü şu Hadis-i Şerif teyid eder:

«-Namaz, ancak kalb huzuru ile olur.»

Çünkü namaz kılan yaratanı ile münacaat eder. Münacaatın insan varlığındaki yerine gelince, kalbdir. Kalb gafil olunca, kılınan namazın manevi değeri ölür. Zahirdeki duyguların da namazdan alacakları huzur kaybolur. Çünkü kalb asıldır; geri kalan ona tâbi olur. Bunu da şu Hadis-i Şeriften anlamaktayız:

«- Ademoğlunun cesedinde bir et parçası bulunur; o iyilik bulunca, bütün ceset, salâha erer. O kötü olunca, bütün varlık iyiliğini yitirir. Ayık olunuz; o et parçası kalbdir.»

Şeriat namazı vakitlere bağlıdır. Bir gün ve gece içinde beş vakit olarak kılınır. Sünnet olan bu nâmazı gösterişe kapılmadan mescitte cemaatle kılmaktır. Îmama uymalı, kıbleye dönıneli, duysunlârı terk etmeli; böylece namazı eda etmeli... Tarikat namazının zamanı sonsuzdur. Ömür boyu devam eder. Onun mescidi kalbdir. Cemaatıına gelince, iç âlemin dili ile TEVHİD isimlerini okumaya devam eden batıni kuvvetlerdir: İmamı ise, kalbde bulunan şevktir. Kıblesi, HAZRET-İ EHADİYET'tir. Ve samedaniyet cemâlidir. Asıl hakiki kalb, bu namazı kılabilendir. Böyle olan kalb ve ruh namazla meşguldür. Kalb ne ölür, ne de uyur. Uykuda ve ayıkta o böylece vazifesine devam eder. Kalb namazı onun hayatı ile olur. Orada ne ses, ne kıyam, ne oturmak var. O, Peygamberi S.A. önder bilerek.

«- Ancak sana ibadet ederiz ve ancak senden yardım isteriz.» (Fatiha, 5)

Âyet-i Kerimesi ile Allah-ü Teâlâ ile konuşur. Kazi Hz. bu ayeti tefsir ederken şöyle der: «- Bunda irfan sahibinin haline işaret vardır. Gayb halinden EHADİYET âlemine , geçer. O subhandır, yücedir. O büyük kalb, birçok kudsi hitaba mazhardır.» Bir tanesi de, Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu: «- Peygamberler ve veliler hayatlarında evlerinde olduğu gibi, kabirlerinde de namaz kılarlar.» Yani, kalb hayatları ile, Allah-ü Teâlâ'ya münacaat ederler. Her iki namaz birleşirse, tam olur ve ecri de büyük olur. Ruhani hali ile yakınlık âleminde yaşar, cismani durumu ile de derecesini bulur. Bu şekilde bir namaz kılan, zahirde abid lâkabını alır, batında ise ârif ismini... Şeriat namazı ile, tarikat namazı birleşmediği takdirde, noksan olur. Ecri sadece derece getirir. hâli varlık âleminde yakınlık bulamaz.

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Şeriatta - Tarikatta Oruç

Şeriatın orucu; gündüz olunca, yemekten, içmekten beri durmak ve meşru münasebeti terktir. Tarikatın orucu, gece gündüz, bütün duyguları cümle haramdan korumaktır. Kötü, akla uymayan şeyleri zahirde olduğu gibi batında da terktir. Anlattığımız hareketlerin biri yapıldığı takdirde oruç batıl olur. Şeriat orucu muvakkattir. Fakat, tarikat orucu ebedidir; ömür boyunca devam eder. Asıl oruç budur. Çünkü Peygamber S.A. efendimiz bir Hadis-i Şerifinde şöyle buyurur :

« Birçok oruç tutanlar vardır ki, tuttuğu orucun, yalnız açlığı ve susuzluğu yanına kalır. »

Dolayısı ile birçok oruçlular, iftar eder ve birçok iftar edenler, de oruçlu durur.. Yani, duygularını kötülüğe kaymaktan korur. İnsanlara eliyle, diliyle eza etmez..

Allah-ü Teâla'nın: « Oruç benim içindir, mükâfatını ben veririm.»

Diye tarif ettiği oruç budur. Bu yüce orucu tutanlar için Peygamber S.A. efendimiz de şöyle buyurur:

« Oruçlunun iki sevinci vardır; biri iftar anında; öbürü de görüş anında...»

Allah (c.c.) fazlı, keremi ile, bize bu orucu ve bu sevinci ihsan eylesin... Amin!.. Şeriat ehli bu Hadis-i Şerifi tefsir ederken der ki: - İftar'dan maksat, gün battığı zaman, yemeğe başlanmasıdır. Görüşten murad ise, bayram hilâlinin görünmesidir.

Tarikat ehli der ki : - İftardan murad, cennetteki nimetleri yemek için oraya girmektir. Allah, cümlemize nasib eylesin. Görüşten murad ise, sır gözü ile açıktan Allah-ü Teâla'ya nazardır. Allah, bu görüşü bize ve size fazlı ve keremi ile ihsan eylesin... Bu oruçlardan başka bir de hakikat orucu vardır; o da kalbi, Allah'ın zatından gayrına tapmaktan almaktır. Sır âleminde onun sevgisinden gayrını müşahede etmemektir. Çünkü insan, onun için yaratılmıştır. Bunu, o bize haber verir:

« İnsan benim sırrım, ben de onun sırrıyım.»

Sır Allah-ü Teâla'dan bir nurdur; ondan gayrına meyli sevmez. Onun için Allah'tan başka sevgili, rağbet edilecek kimse ve matlup bu âlemde olamaz; âhirette de olamaz. Kalbe; Allah sevgisinden başkası girince, hakikat orucu bozulur. Onu yeniden kaza etmek gerekir. Tekrar onun sevgisine dünya ve âhirette ermeyi ve kavuşmayı arzulamaya dönmek icâb eder. Çünkü, Allah-ü Teâla buyurdu:

« Oruç benim içindir, ecrini ben veririm.»

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Genç kardeşim, önce kendi nefsinle ilgilen, ona öğüt ver, sonra başkasına... Kendi nefsin pürüzleriyle meşgul olmaya bak, onu bırakıp da başkasına geçme!. Dikkat et ki ömründen ıslah edilmeye muhtaç birkaç günün kalmıştır, evet sadece birkaç gün... Kendini bilemiyor, iç âlemini anlayamıyor isen başkasını kurtaramayacağını bilmelisin... Bu halinle kendini bırakıp başkasına nasıl rehberlik yapabilirsin? Çünkü insanlara ancak kalb gözü (bâsiret) açık olanlar (hakkı hak olarak bilip ona uyan bahtiyârlar) rehberlik edip yol gösterebilir; ve onları günah ve gâflet denizinden ancak iyi yüzmesini becerenler kurtarabilir. Diğer bir tabirle, insanları Allah'a ancak Allah'ı bilen kimseler çevirebilir. Allah'ı bilmeyen bedbahtlar bu ulvi işe nasıl delâlet edebilir?. Aklını iyice kullan! Allah'ın kendi mülkünde yaptığı tasarrufta sana söz hakkı yoktur. Zira senin her şeyin O'nundur ve her şey... O'nun mükemmel tasarrufunu tam bir idrak içinde sevip yalnız ve yalnız O'nun için amel edeceksin, başkası için değil... Bu da ancak kalb ile olur; dilin laklakasıyla değil... Unutma ki, tevhid, evin kapısında, şirk de evin içinde bulunursa, bu nifakın (Müslüman görünüp de kafir olmanın) ta kendisidir. Bunu gerçek manasıyla kavrayamadınsa, yazıklar olsun sana!. Dilin takva şakırır, kalbin fisk-u fücur çevirir. Dilin şükreder, kalbin ondan yüz döndürür. Buna işaretle Cenab-ı Allah (c.c) bir kudsi hadiste buyuruyor ki : «Ey Ademoğlu! Benim hayr-u bereketim sana iner. Senin ise şer ve kötülüğün bana yükselir.» Yazıklar ve yine yazıklar olsun sana! Allah'a kul olduğunu iddia edersin. halbuki başkasına boyun eğersin. Hakikaten sen O'nun kulu olmuş olsaydın, sadece O'nun için düşmanlık yapar ve O'nun için dostluk kurardın... Nerede... Dostluk ve düşmanlığın nefsinle, dünyalığınla ve nihayet menfaatinle ilgilidir. Artık sen Hakk ile olan bu tarz şirki, ikiliği bırak, aziz ve celil olan Hakkı bir bil, çünkü eşyayı yaradan O'dur. Bunun aksini düşünecek olursan akıllı sayılmazsın!. Allah'ın hazinesinde neler yoktur... Her şey orada mevcuttur. Hicr suresi 21. ayetle buna işaret edilerek buyuruluyor ki : «Hazinesi bizim katımızda olmayan hiçbir şey yoktur. Biz onu ancak belli bir ölçüye göre indiririz.»

Genç kardeşim, sebep ağını koparıp yırttığın zaman müsebbibe (sebepleri yaradana) ulaşabilirsin. Adeti yırtıp attığın vakit, adet senin için aşılır hale getirilir. Gönülden hizmet edene, hizmet olunur. İtaat edene itaat olunur.

İyilik edene iyilik edilir. Yakınlık peyda etmeye çalışana yakınlık hâsıl olur... Tevazû eden yükselir. Edep ve terbiyesini güzelleştiren yakınlık görür. Evet, güzel edep seni Hakk'a yaklaştırır, kötü edep ise O'ndan uzaklaştırır. Güzel edep, Allah'a karşı ibadet ve itaattir. Kötü edep ise O'na karşı bir çeşit isyandır, küstahlıktır. Ey Hak yolcusu! Hesaba arz olunmayı, nefsine bırakmak suretiyle geciktirme, ahiret gelmeden önce şu dünyada nefis muhasebesi yapmakta acele et... Bunun dışında mü'min kula sâir ahvalde üç şey gerekir :

1 - İlahi emirlere kayıtsız ve şartsız uymak,
2 - O'nun yasakladığı her şeyden kaçınmak
3 - Kadere rıza göstermek...

Evet, bir mü'minin yaşayış ve davranışları bu üç halden boş kalmaz. O halde onun bu hava içinde himmetini kalbine gerekli kılması ve bunu nefsine anlatması, sâir ahvalinde de âzasını bu ölçü içinde kullanması en uygun yoldur Genç kardeşim! İmanın zayıflamaya yüz tuttuğu an, nefsinle ve onun bataklık ve pürüzleriyle ciddi bir şekilde meşgul ol!. Ve bu yolda yürürken seni artık, çoluk-çocuğun, komşun, akraban, şehirlin ve iklimin meşgul etmesin... Çünkü iç âlemin sarsıntı geçiriyor; nefis ile şehvet, îman ve irfana galip gelmiş, durumdadır. Önce bunu düzeltmen lâzımdır. Îmanın sağlamlaşınca artık sen çoluk-çocuğuna, akraba ve taallukatına, içinde yaşadığın cemiyete yönel... Fakat takva zırhını giyinmedikçe, kalbin üstüne iman tolgasını koymadıkça, elinde tevhid kılıcı ve kuburluğunda duanın kabul okları bulunmadıkça sakın bunların karşısına çıkma. Evet, bu vaziyette tevfik atına bin, savaşa girme ve atılma yollarını, vurmayı, saplamayı, gelen darbelerden korunmayı iyice öğren... Sonra Hakk'ın düşmanlarına karşı hamleye geç... Ve işte o zaman sana altı yönden ilahi nusret (yardım) gelir. Bu lutfa mazhar olduğunda artık halkı şeytanın elinden kurtarıp alabilir, aziz ve celil olan Hakk'ın kapısına çevirebilirsin. Bu vaziyette onlara cennet ehlinin amelini emreder, cehennem ehlinin işlerinden sakındırırsın. Çünkü sen artık cennet ve cehennemin ne demek olduğunu ve bu ikisinin ehlini idrak edebiliyorsun... İşte kim bu makama ulaşırsa, onun kalb gözünün üstündeki keşif perdeleri kalkar, altı yönden hangisine bakacak olursa o yöndeki hicapları delip geçer, kalbi baş kaldırınca Arşı ve gökleri görebilir, yere eğince de yer tabakalarını ve ondaki cinlerin meskenlerini rnüşahede edebilir. Bu saydıklarımızın tek

sebebi, hakîki îman ve Hakk'a olan mârifettir ve aynı zamanda bu ikisinin hikmetini bilmektir. Sen bu makama ulaştığının zaman halkı Hakk'ın kapısına bırak!. Bundan önce çok dikkatli ol; senden bir şey (günah ve isyan) sadır olmasın!. Çünkü Hakk'ın kapısında bulunmadığın takdirde halkı buraya davet edecek olursan bu sadece bir vebâl olur, bu vebalin ağırlığı öylesine zor gelir ki ne kadar dayanmak istersen iste yine de çökersin ve ne kadar rif'at (yücelik ve üstün rütbe) elde etmeye çalışırsan çalış hep yitirirsin... Bu halde artık sende, salihlerden yana bir haber bulunmaz. Sen sadece kuru laflar eden bir laklakasın, kalbsiz bir dilsin, batınsız bir zahir, halvetsiz bir celvetsin, savletsiz bir cevletsin... Kılıcın tahta, okun kibrittir. Korkaksın, cesaretin yoktur; en basit ok seni öldürür de kıyametin kopabilir. Dikkat et, aramızda bir düşmanlık yoktur ve seni Allah'ın dininde de yanlış bir yola sevk etmiyorum. Ben, meşâyihin törpüleyici sözleriyle, gurbet ve fakirliğin sert havasıyla terbiye gördüm: Bu bakımdan benden sana, doğru bir söz zâhir olursa sen onun Allah tarafından olduğunu bil ve kemal-i hürmetle al!. Çünkü beni konuşturan O'dur. Hakk'a daima uyun, bid'atlere sapmayın....İtaat edin, inad etmeyin... Allah'ı bir bilin, şirke düşmeyin... Hakkı tasdik edin, şikayetçi olmayın... Sabredin, sızlanıp sabırsızlık etmeyin... Sabit kadem olun, bıkkınlık göstermeyin... İsteyin, çekinmeyin... Gözetleyin (Hakkın lütuf ve inayetini bekleyin), ümitsizliğe düşmeyin... Kardeş olun; birbirinize düşman olmayın... Taat üzerine toplanın, dağılmayın ve ayrılmayın... Birbirinizi sevin; buğzetmeyin:.. Günahlardan temizlenin, günah ve isyan bataklığına düşüp kirlenmeyin... Rabbinize dosdoğru kulluk ederek kendinizi süsleyin, O'nun yüce kapısından ayrılmayın... O'na yönelin, sırt çevirmeyin... Tevbe edin, nefsinize yazık etmeyin. Gece ve gündüz durmadan kusurlarınızı dile getirip, Yaradanınıza onları arz edin, böyle yapmayı asla ihmal etmeyin... Umulur ki merhamet olunur, saadete erişirsiniz, cehennemden kurtulup cennete yol bulursunuz. Allah'a kavuşur, Darüsselam (selamet yurdu) da üstün nimetlere, bakiye hurilere nail olursunuz... Ve bu hal üzere ebediyen kalır, en güzel vasıtalara biner, hurilerle ve çeşitli güzel kokularla, gönül alan nağmelerle mest ve hayran olursunuz. Netice olarak, peygamberler, sıddıklar, şehitler ve sâlihlerle beraber yüce makamlara yükselirsiniz. Mutluluk yolunda ebediyyen yürümek isteyen mü'minler! Vaaz ettiğimde öğüt almayan, dinledikleriyle âmel etmeyen sağırlarla beraber olmayın. Gözü kulağı açık, kalbi uyanık kimselerle beraber olmaya çalışın. Unutmayın ki, dininizin elden gitmesi dört şeyden dolayıdır;

1 - Bildiğinizle amel etmiyorsunuz:
2 - Bilmediğinizle amel ediyorsunuz, (İlimsiz amel fayda vermez).

3 - Bilmediklerinizi öğrenmeğe çalışmıyorsunuz, bilgisiz kalıyorsunuz. (Halbuki beşikten mezara kadar ilim tahsil etmekle emrolundunuz.)
4 - Halkı da bilmediğiniz şeyleri öğrenmekten alıkoyuyorsunuz (Âdeta engel oluyorsunuz. İlmin kapısını kapamak, o kapıdan girmek isteyenlere mâni olmak, çirkin bir cinâyettir).

Kaynak: Sırrül Esrar Gavsul Azam Abdülkadir Geylani Hz

Abdülkadir Geylân-i (K.S) Hazretleri'nden Birkaç Özdeyiş

1. İnanmayan bir gönül, içinde kuş bulunmayan bir kafese benzer.
2. Dilinde olanı kalbin desteklemedikçe hakka doğru bir adım atamazsın.
3. Ya Rabbi! Bizim gönül evimize hiç çekinmeden gir. Çünkü, onun içinde senin derdinden başka kimsecikler yoktur.
4. Bir günah işlediğin zaman Allah'ın (c.c) rahmetinden ümidini kesme. Üzerine sürülmüş olan günah kirini tevbe suyu ile yıka.
5. Bizden evvelkilerin güneşleri battı. Bizim güneşimiz ebedi olarak gök yüzünün en yüce yerlerinde kalacak, batmayacaktır.
6. Bütün azm-u gayretin yeme, içme, giyme ve evlenme gibi basit şeyler olmasın. Çünkü bunlar gaye değil gayeye ulaşmak için vasıtadır.
7. Dört şey kalbinin düzelmesine medâr olur:
    1. Yenilen lokmaya dikkat etmek,
    2. İbadet için zaman ayırmak,
    3. Kerameti muhafaza etmek,
    4. İnsanı Allah'tan (c.c) alıkoyan şeyleri terk etmek.
8. Helal yemek bir nur ise, haram yemek boğucu bir karanlıktır. Haram yemek kalbi öldürür. Helal lokma ise gönlü diriltir.
9. Hiçbir amel ile aldanıp mağrur olma. Çünkü ameller Hatimesiyle (son durumuyla) ölçülür.
10. Dünya denizinde tetik üzere bulun, son derece hassas ol. Çünkü o denizde birçok kimseler boğulup kaybolmuştur.

Kaynak: Gönül İncileri Abdülkadir Geylani Hz.

Abdülkaadir Geylâni (K.S.) Hazretleri'nin, Oğlu Abdurrezzak'a Vasiyyeti

Oğlum! Allah (c.c) bizi de, sizi de ve bütün Müslümanları da hayra ve iyiliğe muvaffak kılsın. Önce Allah'tan, bilerek korkmanı, O'na layık-i vechile ibadet etmeni ve Şer'i sınırları korumanı tavsiye ederim. Bilirsin ki bu bizim tarikatımız Kitap ve Sünnet üzere ve bir de gönül selâmeti, el cömertliği ve kalb ayıklığı üzerine kurulmuştur. Ayrıca bu binânın temelinde ezâ ve cefâ etmemek, gelecek olan eziyete katlanmak ve Müslüman kardeşimizin bize karşı vukû bulan bir takım sürçmelerini ve kusurlarını bağışlamak vardır. İslam büyükleri ile ilim adamlarına saygılı olmanı, din kardeşlerinle iyi geçinmeni, küçük-büyük herkese hayırhah olmanı, dinine dil uzatanlar müstesna, sâir hususlarda kimseye karşı hasmâne davranmamanı, çekişme ve nizâ'ı bırakmanı tavsiye ederim. Oğlum, bilirsin ki fakirliğin hakikati, kendi denk ve benzerine muhtaç olmaman, zenginliğin de gerçek manası, yine sana denk ve benzer olan kimselerden müstağni [doymuş] kalmandır. Zaten TASAVVUF bir mana ve haldır, kiyl-ü kâl değildir. O halde bir fakir gördüğün zaman evvela ona ilimle faydalı olmayı değil de, şefkat ve yumuşak huylulukla yararlı olmaya çalış. Çünkü ilim ona yabancı gelir, şefkat ve yumuşak davranmak ise ona daha dost görünür.Yine bilirsin ki, TASAVVUF sekiz güzel haslet üzerine kurulmuştur:

1. Cömertlik,
2. Rıza (hoşnutluk),
3. Sabır,
4. İşaret,
5. Gurbet,
6. Kaba yün hırka giyinmek,

7. Sıyahat (oruçlu bir vaziyette gezip dolaşmak),
8. Fakirlik.

CÖMERTLİK, bilhassa Allah'ın (c.c) Peygamberi İbrahim (A.S.) ın;

RIZA, İshak Peygamberin;

SABIR, Eyyüb Peygamberin;

İŞARET, Zekeriyya Peygamberin (*),

GURBET, Yusuf Peygamberin;

KABA YÜN HIRKA, Yahya Peygamberin;

SIYAHAT, İsa Peygamberin,

FAKİRLİK, sevgilimiz, efendimiz, şefaatçimiz, Allah'ın (c.c) Nebi ve Resulü Muhammed (A.S)'ın özeliğindendir.

Oğlum! Zenginlerle, izzet ve şerefini koruyarak arkadaşlık ve dostluk et. Fakirlerle de alçak gönüllülük ile kaynaş. İhlâstan hiç ayrılma. Unutma ki ihlâs, halkın gördüğünü, göreceğini unutmak, yaradan Allah'ın (c.c) devamlı gördüğünü hatırdan çıkarmamaktır. Sebepler konusunda Allah'ı (c.c) zan altında tutma. Bütün ahvalde Allah'a sığın ve ancak O'nunla karar kıl. Aramızda hısımlık, sevgi ve sadakat bulunan kimselere güvenerek, ihtiyaçlarını yüzüstü bırakma. (Daima Allah'a (c.c) güven ve çalış). Fakirlere şu üç şey ile hizmette bulun:

1. Tevâzu

2. Güzel ahlak,

3. Gönül berraklığı.

Nefsini öldür ki yaşayasın. Allah'a (c.c) en yakın olan ahlâk, en geniş ve müsamahalı olanıdır. Amellerin en üstünü, Allah'tan başkasına iltifat etmemekteki sırra riâyet etmektir. Fakirlerle toplanıp birleştiğin zaman birbirinize sabır tavsiye edin, hakkı tavsiye edin. Dünyadan sana iki şey yeter: -Fakir ile sohbet, -Allah dostlarına saygı. Bilirsin ki, hakiki fakir, Allah'tan başka hiç bir şey ile zengin olmaz, hiç bir şey onu tatmin etmez. Ve yine bilirsin ki, kendinden aşağı olanların üzerine atılmak zayıflıktır. Kendinden üstün kimselerin üzerine atılmak gurur ve küstahlıktır. Fakirlikle tasavvuf ikisi de çok ciddi şeylerdir. Bunları ciddi olmayan şeylere sakın karıştırma. İşte bu benim sana ve müridlerden duyabilenlere olan tavsiyelerimdir. Benim bu anlatıp açıkladığım şeyleri anlatmaya ve anlamaya, seni ve bizi ancak Allah (c.c) muvaffak kılar. Allah (c.c) seni ve bizi, Efendimiz, Peygamberimiz, şefaatçimiz Muhammed (A.S.) hürmetine, selef-i salihinin yolunda yürüyenlerden kılsın.. Çokça salât ve selâm ta kıyamete kadar O'na ve O'na dosdoğru uyanlara ve ashabına olsun. Hamd de Âlemlerin Rabbine olsun.

(*) Zekeriyya: «Ya Rabbi! Bana bir alamet ver» dedi, "Alâmetin, üç gün işaretten başka şekilde insanlarla konuşmamandır."» Meâlindeki ayet bu işareti beyan eder. (Al-i İmran 41)

Kaynak: Gönül İncileri Abdülkadir Geylani Hz.

Zikrin Şartları

Zikre başlayan kimsenin tam abdest üzere olması gerek. Yaptığı zikrin cümlelerini söylerken kuvvetle söylemesi icâb eder. Sesini yüksek çıkarmalı.
Bu şekilde yapılan zikrin nurları zakirlerin kalbine yer eder; kalbleri o nurlarla hayata kavuşur. Uhrevî ve sonsuz hayat kazanırlar. Allah-ü Teâla onların hayat kazancını anlatırken şöyle buyurdu:

- «Onlar ilk ölümden sonra, hiçbir ölüm tadmazlar.» (Duhan, 56)

Peygamber S.A. efendimiz de Hakkı zikredenleri ve iman sahiplerini şöyle anlatır:

- «Müminler, ölmezler; ancak bu fâni âlemden, beka âlemine geçerler.»

Yine buyurur:

- «Nebiler ve velîler, evlerinde namaz kıldıkları gibi, kabirlerinde de kılarlar.»

Bunun manası: Rablarına münacaat ederler, demektir. Bu Hadis-i Şerifte beyan edilen namaz, dünyada kılınan rukûlu, sucûtlu namaz değildir; yalnız münacaattır. Bu münacaat ise, kulluk vasıflarından bir tanedir. Mârifet, Allah tarafından gelir, îrfan sahibi o hali bulduktan sonra; Hakkın mahremi olur. Bu hâli; diri kalbi ile Hakka daima münacaat ettiği için bulur. Bu hâli Peygamber S.A. efendimiz bizlere şöyle anlatmıştır:

- «Gözlerim uyur; ama kalbim uyumaz.»

Mârifet üzerine şu Hadis-i Şerifi anlatmak da yerinde olur:

- «Îlim tahsili içinde ölen kimseye, kabrinde Allah iki melek memur eder; onlar taa, kıyamet gününe kadar mârifet ilmini öğretirler.. O kimse, kabrinden kalkerken; âlim, arif olarak kalkar.»

Burada iki melekten maksat, Peygamber S.A. efendimizin ruhaniyeti ile velâyet nurâniyetidir. Çünkü melek, mârifet âlemine giremez. Bu hususta bir Hadis-i Şerif yine zikredelim:

- «Birçok kimseler, ölürken cahil ölür; ama kabirden âlim ve arif olarak kalkar. Birçok kimseler de, âlim olarak ölür; ama, kabirden câhil, fasık ve müflis olarak kalkar.»

Bu durumu, şu Ayet-i Kerime bize daha iyi anlatır:

- «Dünya hayatınızda birçok şeylere zevkle yürüdünüz ve onunla bu âlemde de fayda alacağınızı sandınız, ama bu gün alçaltıcı azapla ceza alacaksınız.» (Ahkâf, 20)

Peygamber S.A. efendimiz yukarıdaki mânayı bir Hadis-i Şerifi ile şöyle anlatır:

- «Ameller, niyete bağlıdır. Müminin niyeti amelinden hayırlıdır. Fasıkın niyeti amelinden şerlidir.»

Niyet, amelin binâsıdır. Bunu da peygamber S.A. efendimiz şöyle anlatır:

- «İyi işin; iyi bir şey üzerine yapılması iyi olur. Kötü şeyin kötü şey üzerine yapılması fesad olur.»

Yeri gelmişken bir Ayet-i Kerime daha anlatalım:

- «Ahiret hayatını isteyene veririz ve bu hususta çalışmasındaki bereketi de artırırız. Dünyayı isteyene de veririz, fakat ahirette iyilikten yana nasibleri olmaz.» (Şura, 20)

Gerekli olan; telkin ehlini bulup, uhrevî hayatı kazandıracak kalbi ondan almaktır. Bunu; vakit kaybetmeden, dünyada iken yapmalıdır. Çünkü dünya âhiretin ekim yeridir. Burada ekim yapamayan, öbür âlemde bir şey toplayamaz.
Burada ekim yerinden murad, afaki ve enfüsî (dışımızdaki ve içimizdeki) varlık olarak anlatılabilir.

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Fukara Zümresi

Bu zümreye neden SOFÎYE, adı verildi?.. Hikmeti ne ola?. Bu kısımda ondan bahsedeceğiz..
Bazıları der ki:

Onlar yün elbise giyer de ondan.. Yahut; kalblerini dünya sıkıntısından aldılar da ondan... Yahut, kalblerini Allahın Zatı'ndan gayri her sıfattan temiz ettiler de ondan...

Bazıları diyorlar ki:

- Onlar kıyamet günü yakınlık âleminin ilk safında dururlar da ondan...

Gerçekte âlem dörttür?

Mülk âlemi,

Melekût âlemi,

Ceberut âlemi,

Lahût âlemi ki bu, hakikat âlemidir.

Keza, ilim de dörttür:

Şeriat ilmi,

Tarikat ilmi,

Marifet ilmi,

Hakikat ilmi...

Keza, ruhlar da dört bölümdedir:

Cismanî ruh,

Nuranî ruh,

Sultanî ruh,

Kudsî ruh.

Keza; tecelliler de dört bölümde görülür:

Eserlerdeki tecelli,

Fiillerdeki tecelli,

Sıfatlara ait tecelli ve

ZAT tecellisi.

Keza, akıllar da dört bölümde anlatılır:

Maaş -dünyalık- aklı,

Meâd aklı -öteleri düşünecek akıl-,

Ruhânî akıl ve

Külli akıl...

Anlatılan dört bölümün; yani: Îlim, ruh, tecelli ve akla ait bölümlerin mukabili vardır.

İnsanların bir kısmı: Îlim, ruh, tecelli ve akıl bölümlerinin ilk bölümüne bağlıdır. Bunlar, birinci cennette demektir. Ki onun adı ME'VA cennetidir.

İkinci derecede anlatılan kısma bağlı olanlar NAÎM cennetinde sayılır.

Üçüncü derecede anlatılan kısma bağlı olanlar da üçüncü cennet sayılan FÎRDEVS'de sayılır.

Sayılan nimetlere bağlanıp kalanlar, eşyanın gerçek yüzünü görmekten mahrum kaldılar. Ama, Hak ehli, irfan sahibi ve gerçek fakr halini tadanlar hepsinden kaçtı. Hakikat âlemine erdiler, yakınlığı buldular ve Allah-ü Teâla'nın zatından gayrı hiçbir şeyle meşgul olmadılar. Allah-ü Teâla'nın:

- «Allah'a kaçınız.»

Emrine uydular. Ayrıca Peygamber S.A. efendimizin buyurdu:

- «Dünya ve ahiret, Allah'ı arayana haramdır.»

Peygamber S.A. efendimizin haram kılması, onların haram olduğu manasını taşımaz. Allahın Zatı'nı arzu edenler; nefislerini, dünyadan bir talepte bulunmaktan ve onun fani varlığına sevgi duymaktan mahrum kılmışlardır. Anlatılan Hadis-i Şerifin asıl manası budur.

O büyükler der ki:

- Dünya bir yaratıktır; biz de yaratıldık. İkimiz de bir yaratıcıya, sahibe muhtacız. Muhtaç, muhtaçtan nasıl bir talepte bulunur?. Bu durumda yaratılmışa gerekir ki, yaratanı araya..

Fukara zümresi hakkında, şu kudsi hadis önemlidir:

- «Sevgim, varlığım onların sevgisidir.»

Sonra peygamber S.A. efendimizin de şu Hadis-i Şerifi önemlidir:

- «Fakirlik - varlıksız olmak - övüncemdir; ben onunla övünürüm.»

Burada anlatılan fakirlik hali, dünyalık yoksulu olan, malum kimseler mânasına gelmez. Asıl mânası Allah-u Teâla'nın zatından gayrı her şeyi terk edip, Allah-u Teâla'ya ihtiyaçlarını arz etmektir. Dünya ve ahirete ait bütün nimetleri terk etmektir. Bu anlatılan halden murat, Allah-u Teâla'nın zatında yok olmayı gösterir. Şöyle ki:

Nefsinde, nefsi için hiçbir şey olmaya...

Ve ondan başkası kalbinde yer almaya... Bunu Allah-u Teâla şu kudsî hadis'te ne kadar güzel ifade eder:

- «Ben, semama, arzıma sığamam; ama mümin kulumun kalbine sığarım.»

Burada müminden kasd, kalbini cümle beşeri sıfatlardan temizleyen ve ağyarı oradan atandır. Böyle olunca Hak o kalbi genişletir, varlığını sığdırır.. Bayezid-i Bistamî'nin şu kelâmı zikri geçen kudsî hadisin derin manasını daha iyi açıklar:

- Arş ve çevresinde olanlar, irfan sahibinin kalbindeki köşelerden birine konsa, bir ağırlık duymaz. Bu sevgili kulları seven; ahiret günü onlarla olur. Onları sevmenin alameti, onlarla sohbettir. Allah-ü Teâla'ya içten iştiyaktır. Bir kudsî hadiste şöyle buyurulur:

- «Ebrar -iyiler, salihler- zümresinin bana şevki arttı; ben de onlara çok iştiyak duymaktayım.»

O büyük zatların üç çeşit elbisesi vardır; ki bunu üçüncü bölümde anlattık. Onların yaptığı işe gelince, iki şekilde mütalaa edilir. Bu yola ilk giren ve orta derecede olan.. İlk girenin işi, iyi ile kötü karışımıdır. Orta derecede olanın ise, iyilikle doludur.
Giydikleri elbise de çeşitlidir. Bazan beyaz, bazan kırmızı karışımı, bazan yeşil... Bunlar, ilk ve orta dereceli yolcunun halini tariftir. Bu yolda son haddini bulan kimsenin; rengi, şekli olmaz. O güneş ışığı gibidir. Güneşin tek rengi vardır. Onun nuru renge belenmediği gibi, giydiğinde de renk kabul etmez. Belki hiçbir rengi kabul etmeyen SÜVAD -siyah- dır. Bu tam bir fenâ âlemine ermenin alametidir. Bu SÜVAD -siyahlık- onların irfan

nuruna perdedir. Aynı şekilde; gece de, güneşin perdesidir. Bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurulur:

- «Geceyi libas eyledik; gündüzü maişet için kıldık.» (Neb'e; 10-11)

Aklın ve ilmin özünü bulanlar için bunda bir işaret var... Hak yakınları bu âlemde, zindan hayatı yaşar. Gariplik çeker, ömrü gam, kederle tükenir. Mihnet, şiddet ve zulmetle ömür sürer.

Peygamber S.A. efendimiz, şu Hadis-i Şerifiyle, bu zatların halini anlatır:

- «Dünya müminin zindanıdır.»

Bu zulmet, şiddet diyarında karalı libas giymek gerek..

Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu gibi; bela önce peygamberlere, sonra velî kullara daha sonra sırası ile... Siyah giymek ve siyah sarık sarmak, bu yolun yolcularına uygundur Bu libas ve sarık, belâ elbisesidir. Birçok kabiliyetini yitiren kimsenin karalar giymesi gerek... İnsan bu âlemde, kendine has olan müşahedeyi ve Hakkı görmeyi yitirdiği gibi, ebedî hayatını da bir nevi öldürüyor. Aşkı, şevki, sönüyor; kudsî ruhtan ayrılıyor. Vuslat ve yakınlık hali elden gidiyor. Bunlar, musibetlerin en büyüğüdür. Bu belalara uğrayan kimseye ömrü boyunca tâziyet elbisesi giymek düşer. Çünkü uhrevî menfaatlerini kaybediyor. Kocası ölen bir kadının dört ay on gün yas tutması icab ediyor. Bu dünyaya ait bir iştir. Ahiret âleminin faydasını yitirene bu yas sonsuz olmalı... Peygamber S.A. efendimizin buyurdu:

- «Îhlas sahipleri büyük tehlikenin ucundadırlar.»

Bu zatların haline ne kadar güzel uyar... Bu anlatılanlar, fenâ, âlemine geçip varlığını yitiren fukara zümresinin vasfıdır. Bu fakirlik büyüktür; insanın benliğine bir güzellik verir. Peygamber S.A. efendimiz.

- «Fakirlik iki cihanda yüz karasıdır..»

Buyurur. Bunun manası: Kendi rengi dışındaki renkleri kabul etmez; yalnız, ilahî vechin nurunu kabul eder demektir. Sonra, yüzdeki siyah benek, güzelin güzelliğini artırır. Hak yakınlığına eren kimseler, Hakkın

cemal tecellisine nazar ettikten sonra, gözleri onun gayrını artık kabul eylemez. Sevgi ile başkasına bakamazlar. Onların sevgilisi, oradaki artık tek şey olur: ALLAH.. Her iki cihanda onların hali budur. Onların gayelerinde, yalnız Onun varlığı bulunur. Artık onlar, insan olmuştur, insanı da Allah-ü Teâla, Kendini bilsin diye yarattı.. Zatına vâsıl ola diye halk etti. Bu durumda insana gerekir ki, yaratılışındaki hikmeti seze ve onun derinliğindeki manayı bulmaya çalışa.. Her iki âlem için yapacağı vazifeleri bile.. Ta ki, ömrünü boş şeylere harcamaya. Ve ölümden sonra pişmanlık duymaya.. Sonsuz hasrete boğulmaya.. Ömrünü boş yere tükettiği için nedamet etmeye...

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Vecd ve Safa

Bu babda, Ayet-i Kerime ve Hadis-i Şerif vardır. Ayrıca birçok büyük velîler de, bu hususta güzel kelam etmiştir.
Ayet-i Kerimeler:

- «Onlar, Rablarından korkarlar, tüyleri ürperir; sonra bedenleri yumuşar, kalbleri ile Allah'ı anlamaya koyulurlar.» (Zümer, 23)

- «Bir kimsenin sinesini Allah açarsa, o Rabbı tarafından verilen bir nur üzerine yürür. Kalbleri Allah'ı anmaya karşı katılaşan kimselere yazıklar olsun.» (Zümer, 22)

Hadis-i Şerifler;

-«Hak tarafından gelen bir cezbe, iki cihanın işine bedeldir.»

-«Bir vecde sahip olmayanın hayatı yoktur.»

Cüneyd Hz. der ki:

- Vecd, iç âlemde, ilahî tecelli ile karşılaştığında sahibi, ya sevinç içindedir; ya da hüzün...

Vecd iki kısımdır:

Cismanî ve ruhanî...

Cismanî vecd, nefisten gelir. Ruhî bir haz vermez. Maddî duyguların tesiri ile olur. Görsünler, işitsinler diye yapılan işler bu vecdin mahsulüdür. Bu cins vecd tamamen boştur. Çünkü, irade vardır; seçme duygusu geçmemiştir. Bu gibi hallere uymak caiz değildir.

Ruhanî vecde gelince, o bir başka hal arz eder. Ruhanî kuvvetin taşmasından meydana gelir. Bu hal çok kere, güzel sesle okunan Kur'andan, veya bir şiirin okunuşundan, yahut bir zikir esnasında hasıl olur. Bu durumda cismin bir kuvveti kalmaz, îrade ve seçme kabiliyeti erir. Bu vecd tamamen ruhanîdir. Buna uymak iyidir. Allah-ü Teala buna işaret ederek şöyle buyurdu:

- «Sözü işitip onun güzelliğine uyan kullarımı müjdele..» (Zümer, 18)

Aşıkların inlemesi, kuşların tatlı sesi, hep ruhî kuvveti harekete getiren sebepler arasında sayılır. Bu ve benzeri vecd için, nefse ve şeytana pay çıkmaz. Şeytan, nefsin karanlık işlerinde tasarruf eder. Rahmani nur âlemine onun sözü geçmez. Rahmani âlemde, şeytan; suda eriyen tuz gibi erir. Aynı şekilde LA HAVLE VELA KUVVETE ÎLLA BÎLLAHÎL - ALÎYYÎL - AZÎM - yüce ve azim olan Allah'tan başkasında güç ve kuvvet yoktur. - cümlesi okununca, yine o şeytan eriyip, gider.

Bir Hadis-i Şerifte şöyle anlatılır:

- «Okunan Ayetler, hikmetli aşk ve sevgi şiirleri, hüzün dolu sesler ruha nuranî kuvvet verir.»

Gerek olan, nuru nura kavuşturmaktır. Yani, ruhu o nura erdirmektir. Allah-ü Teâla bu manada şöyle buyurdu:

- «İyiler iyileredir.» (Nur. 26)

Duyulan bir vecd, şeytandan ve nefisten gelirse, orada nur olmaz. Küfür ve şaşkınlık olur. Zulmet zulmete layıktır, yani nefse... Bunu:

- «Kötüler, kötülere.» (Nur, 26)

Ayet-i açıklar. Orada ruh için bir kuvvet yoktur. Vecd halinden doğan hareketler ikiye ayrılır. Biri insanın kendi arzusuna bağlıdır. Öbürü de irade ve seçme hali ötesindedir. İhtiyarî tabir edilen arzu ile hareket, insanın bedeninde ağrı, sızı ve hastalık olmadan bir vecde tutulmuş gibi hareket etmesidir; ki bu meşru sayılmaz. Meşru olan içten gelen iztirarî harekettir.

- İztirarî hareket, ruhî kuvvetin tesiri ile olur. Bu hali insan; kendi kendine yapamaz. Ruhî sayılan bu vecd hareketi, dış duygulara galiptir... Mesela sıtma ateşinin verdiği hararet gibi... O ateş basınca insanın tahammülü kolay olmaz. O anda olan hareketler irade haricidir. Vecd hali, ruhani kuvvetin galip gelmesi sonunda olursa, hakiki ve ruhanî sayılır. Vecd ve semağ aşıkların ve irfan sahiplerinin kalbini tahrik eden iki alettir. Aynı zamanda sevenlerin gıdası ve Hakkı arayanların güç kaynağıdır. Peygamber S.A. efendimiz bir Hadis-i Şerifinde şöyle buyurur:

- «Semağ, bir cemaat, için farz, bir cemaat için sünnet, bir cemaat için de bid'attır.»

Peygamber S.A. efendimiz; diğer Hadis-i Şerifinde ise şöyle buyurur:

- «Semağ, ve onda okunan şiirlerden, bahar ve onun çiçeğinden; ud ve onun titreyen sesinden kim zevk almıyorsa mizacı bozuktur.»

Bu Hadis-i Şerifte anlatılan hastanın ilacı yoktur. Kuşlardan, bütün hayvanlardan, hatta merkepten bile aşağıdır. Çünkü onların hemen hepsi, güzel nağmelerden zevk alır. Davud a.s. okuduğu zaman, kuşlar başında saf olurdu; onun güzel sesini işitmek isterlerdi. Bu vecd halinin önemini şu Hadis-i Şerif beyan eder:

- «Vecdi olmayanın, dinî zevki yoktur.»

Vecd hali on çeşittir. Bir kısmı, açıktadır, eseri dış hareketlerde görülür. Bir kısmı da gizlidir, dıştan görünmez. Kalbin, gizliden Allah-ü Teâla'yı

anması ve Kur'anı Kerimi okuması, buna bir misal olarak verilebilir. Ağlamak, elem duymak, korkmak, hüzünlü olmak, Allah-ü Teâla anıldığı an, boş günleri için esef ve hayret etmek, içten ve dıştan gelen bazı hallerle rengin değişmesi, Allah'a talib olmak, ona iştiyak duymak, vücudu hararet sarması, bundan hasıl olan hastalık ve keder gibi haller vecd sayılır.

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Taharet Beyan Olunur

Taharet, temizlik manasına gelir; burada anlatılacak temizlik iki çeşittir. Biri, dış temizliği ki, bu dinin zahirî emrindeki temizliktir, suyla hasıl olur. Öbürüne gelince, tevbe, büyük bir zattan alınacak telkin ve iç temizliği ile olur. Ayrıca manevî yola girmek de icab eder. Şeriatın emrine göre, insandan çıkan bir necis sonunda abdest bozulur; yeniden abdest almak gerekir. Abdesti yenilemek üzerine, Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu şu Hadis-i Şerifler manalıdır:

- «Herkim abdestini tazelerse, Allah onun iman nurunu parlatır, yeniler.»

- «Abdest üzerine abdest, nur üstüne nurdur.»

Zahirde alınan abdest bozulunca, tazelenir. Manevî abdestin bozulduğu da olur. O, kötü işler ve düşük huylarla bozulur.. Manevî abdesti bozanlar arasında, büyüklük satmayı, kendini beğenmiş olmayı, gıybeti, koğuculuğu, bühtan atmayı, yalanı saymak kabildir. Ayrıca gözün, kulağın, elin, ayağın yaptığı hatalar da bu meyanda sayılabilir. Çünkü: Peygamber S.A. efendimiz:

- «Bu gözler zina eder.»

Buyurur.. Bu abdestin yenilenmesi, halis tevbe ile olur. Bu, müfsit hataların hepsini bırakmakla hasıl olur. Pişman olmak, istiğfar eylemek ve bütün bu kötü huylardan sıyrılmakla hasıl olur. İrfan sahibinin, namazı tam olması için, tevbesini yukarıda sayılan afetlerin istilasına uğramaktan esirgemesi gerekir. Allah-ü Teâla buyurdu:

- «İşte bu, tevbe edip, tevbesini tutanlara; vaad olunmuştur.» (Kaf, 4)

Zahirde alınan abdestin zamanı muayyendir. Güne, geceye bağlıdır. Îç âlemin; yani, batın âleminin abdesti ise, ömür boyuncadır. Buradaki ömürden murad, dünya ve ahiret ömrüdür; dolayısı ile sonsuzdur. Zaten, bu hayatın ötesindeki ömrün sonu yoktur.

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Zikirleri Beyân Eder

Allah-ü Teâla:

- «Allah, size nasıl hidayet ettiyse onu öyle anınız.» (Bakara, 198)

Ayet-i Kerimesi ile onu anmak arzusunda olanlara yol gösteriyor. Bu ayet'in bir manası da: Kendi mertebenize göre zikrediniz.
Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu: Bir Hadis-i Şerif'te

- «Zikirlerin en değerlisi, ben ve.. benden önce gelen nebilerin yaptığı LA İLAHE ÎLLALLAH'dır..»

Hadiş-i Şerifi de en iyi zikri anlatır.. Manası: Allahtan başka ilah yoktur.

Zikir makamlarının her birine has ayrı mertebesi vardır. O zikirler ya cehren yapılır, ya da hâfi... Yani, ya açık sesle; yahut da kalbden.
Zikir ilk defa dilden olur. Sonra; nefse geçer. Sonra kalbe gelir. Sonra ruha geçer. Sonra kalbden de ötede olan, sır âleminden olur. Daha sonra hafi; sonra, hafinin daha hafisine.
Bu zikirler, Allah'ın verdiği hidayete göre derecelenir.. Dilden edilen zikir kalbden yapılana benzer. Dilden zikir ediliyorsa; kalben Allah'ın unutulmadığı belli olur..
Nefisten, yani içten yapılan zikirde, harf olmaz, ses işitilmez, içten bir hareket ve duygu ile olur.
Kalbin zikri, kendi özünde celal ve cemal sıfatının tecellisini duymaktır.
Ruhla yapılan zikrin neticesi; Allah-ü Teâla'nın celal ve cemal sıfatının nuranî tecellisine ermeyi nasib eder..
Sır âleminden yapılan zikir, ilahî sırların murakabesine götürür.
Hafi zikir; güçlü padişahın katında, doğruluk otağında olan; EHADÎYET zatından parlayan nurları görmeye götürür...
Gizlinin gizlisi, adı verilen zikre gelince; o da: Hakk'el - yakîn makâmının hakîkatına ermeyi sağlar.
Şu iyi bilinmelidir ki; bu gizlinin gizlisi HAFİYYÜL AHFA, tabir edilen hale Allah-ü Teâla'dan başkası muttali olamaz. Bunu şu Ayet-i Kerime ifade eder:

- "Sırrı ve en gizliyi muhakkak o bilir." (Taha, 7)

Bu hal, bütün ilimleri içine alır. Bütün maksadların sonu da oraya varır.
Yukarıda anlatılan zikirlerden sonra bir başka ruh hasıl olur. Bu, anlatılan, bütün ruhlardan daha latiftir. Buna, TIFL-I MAANÎ adını da verirler. Sonra bu, yukarıda anlatılan tavırlara varmak için latif bir davetçidir. Oradan da Allah-ü Teâlanın zatına...
Bu ruhî hal herkeste bulunmaz. Ancak has kullarda bulunur. Bunu şu Ayet-i Kerime bize anlatır:

- «O ruhu; emri olarak kullarından dilediği kimsenin kalbine yerleştirir.»

Bu ruh, kudret âleminde durur.. Müşahede âleminde yer tutar. Hakikat âleminin de malıdır. Allah-ü Teâla'nın zatından gayrına iltifat etmez. Bu âlemi anlatmak için. Peygamber S.A. efendimiz şöyle buyurur:

- "Dünya, ahiret ehline haramdır. Ahiret, dünya ehline haramdır. Dünya ve ahiret, Allah-ü Teâla'nın zatını arzu edenlere haramdır."

Bu ruh, TIFL-I MAANÎ'dir. Allah-ü Teâla'ya vusul oradan olur. Şeriat hükümlerinin muhafazası için, cismi doğru yoldan yürütmek gerek. Gece gündüz, gizli aşikar, Allah-ü Teâla'nın zikrine devam icab eder. Hak yolu arayanlara daima Allah-ı anmak farzdır. Bunun gerekli olduğunu şu Ayet-i Kerime bize anlatmaktadır:.

- «Allah'ı ayakta, oturarak ve yan gelip istirahat ettiğiniz zaman anınız.» (Nisa, 103)

Yine buyuruyor:

- «Onlar, Allah'ı ayakta, oturarak, yan gelip istirahat ettikleri zaman anarlar. Ve yerin göğün yaratılışındaki hikmeti düşünürler.» (Ali İmran, 191)

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Saadet ve Şekavet

İnsanların iki kısım dışında olmadığını bilesin; yani: Saâdet veya şekâvet.. Keza bu iki vasıf her insanda bulunur.
Bir insanın ihlâsı ve iyilikleri galip gelirse; yani, nefsanî olan duygular ruhanî bir hal alırsa; o kimsenin şekâvet - kötülük - tarafı, saâdete - iyiliğe - çevrilir. Şayet; bir şahıs iyi olmayan arzularına uyar, iş yukarıda anlattığımızın aksine dönerse; şekâvet tarafı, saâdet tarafından üstün gelir.

Her iki taraf eşit olduğu takdirde son ümit, iyiliğedir. Bunu şu Ayet-i Kerime bize ifade eder:

- «Bir iyilik getiren on misli sevap alır.» (En'am, 160)

Allah-ü Teâla dilerse, daha fazla ihsanda bulunur.. Ve bu kimse için mizân kurulur. Halbuki; nefsanî halleri ruhâniyete geçen için mîzâna lüzum kalmaz. O, hesapsız gelir ve cennete hesap vermeden girer. Bu durum; şu Ayet-i Kerime ile daha iyi îzah edilir:

- «İyilik yönünden tartıları ağır olan kimse, bir hoş geçim içindedir.» (Karia, 6-7)

Hatası; sevabından fazla olan kimse; ettiği cinayet kadar azap görür; sonra o ateşli azaptan kurtulur; imanı da varsa cennete girer. Saâdet ve şekâvetten kasdımız; iyilik ve kötülüktür. Bunlar; bir kimsede hali ile kalmaz, iyilik, kötülüğe; kötülük de iyiliğe çevrilebilir. Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu gibi; iyi, kötü olabilir; kötü de iyi olabilir. İyilikleri çok olan, saâdet bulur; iyi olur. Kötülükleri, iyiliğinden fazla olan da şekâvet bulur; kötü olur.
Tevbe edip iyi iş tutan kimsenin şekâvet hali saadete döner.
Mukadder olana gelince; hem iyilik, hem de kötülük, yani saadet, ve şekâvet herkesin varlığında gizlidir. Her iki vasfa da sahiptir.

Peygamber S.A. efendimiz, şöyle buyurur:

- «Saîd olan, anasının karnında saiddir; şâki olan yine anasının karnında şâkidir.»

Hal böyle olmasına rağmen, bu bahsi açmaya kimsenin hakkı yoktur. Çünkü bu fasıl kader sırrına taalluk eder. İleri gidilirse, zındıklık getirir.

Sonra; hiç kimsenin, kaderi ele hüccet olarak alıp, iyi işleri terk etmeye hakkı yoktur:

- "Eğer, ezelde iyiler arasında yazıldımsa, bugün yapacağım iyiliğin faydası yoktur; keza kötülerden yazıldımsa, iyiliğin de yararı olmaz." Demek, kimse için caiz olmaz. Bu hallerde:

- "Eski halim ne ise, o olur; yeniden ne faydam, ne zararım olur." Demek yakışmaz.
Bu hususta Adem a.s. nebi ile iblis -şeytan- misal getirilebilir. İblis işini kadere havale etti, kâfir oldu; kovuldu.. Adem a.s. nebi isyanı, hatayı özünde bildi, rahmete erdi; kurtuldu.. Her Müslüman için gerekli olan odur ki:
Kaderin inceliği üzerinde düşünmeye. Böyle bir hale kapılan, teşvişe düşer; şüpheler içinde kalır.
Sonra, zındıklık haline kaçması da ihtimal dahilinde olur.
Her müslümanın; Allah-ü Teâla'nın, HAKÎM olduğuna kani olması gerek... İnsanın, bu âlemde oluşunu gördüğü işlerin her biri, bir hikmete mebni oluyor.
İnsan; bu dünya evinde, küfür, nifak, fısk ve benzeri işleri, Allah'ın C.C. kudretini izhar için yaptığını ve bildiği hikmete binaen olduğunu bilmeli... Bunların büyük sırrı var.. Allah-ü Teâla kudretini izhar eder. Peygamberimiz MUSTAFA' dan S.A. başkası bu işlere akıl erdiremez; muttali olamaz. Şöyle bir hikaye anlatılır:

- İrfan sahiplerinden biri; yaratanına şöyle münacaat ediyordu:

- "İlahî, takdir senin, irade senin ve nefsimdeki marifeti de sen halk eyledin.."

Bunun üzerine şu nidayı içinden duydu:

- "Ey kulum, bu dediğin TEVHÎD'in icabıdır; kulluğun icabı değildir."

Bundan sonra, o kul şöyle dedi:

- "Ben hata ettim, günah işledim, nefsime zulmettim."

Bu itiraftan sonra, ikinci defa yine bir ses geldi:

- "Ben de seni bağışladım, affettim, merhamet eyledim."

Her iman sahibine lazım olan odur ki; yaptığı iyiliği, Hakk'ın verdiği başarı ile bile.. Şer iş ediyorsa, onu da nefsinin kötü arzusundan olduğunu anlaya.. Böyle yaparsa; Allah-ü Teâla'nın şu Ayet-i Kerimede tavsif ettiği kullardan olur:

- «Allah'ın kulları onlardır ki; bir hata işledikleri zaman, ya da nefislerine zulüm ettikte, Allah'ı hatırlar ve günahlarına bağış talebinde bulunurlar. Günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir ki?..» (Ali-İmran, 135)

Kul, kötülüğün menbâı olarak nefsini bilirse, kâr eder; kurtulur. Böyle etmek, ismi Aziz olana isnad etmekten daha hayırlı olur. Çünkü o; hakikî yaratıcıdır.

Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu:

- «Şâki ve said ana karnında iken bellidir..»

Cümlesi tefsir ister.
Burada anadan murad, beşerî kuvveti doğuran dört unsurdur. O dört unsurdan ikisi su ile topraktır. Bunlar iman bitirir, ilim getirir, hayat verir. Sonra, kalbde tevazu doğurur..
İkinci parçada mütalaa edilen, ateşle havaya gelince; onlar da su ile toprağın aksinedir. Bunlar yakar ve öldürür. Bu zıdları bir cisimde birleştiren Sübhandır.
Su ile ateşi nasıl da bir arada tutuyor. Nurla zulmeti bulutta nasıl da birleştiriyor. Bir Ayet-i Kerime zikredelim:

- «O size, korku ve ümitle baktığınız şimşeği gösterir ve ağır yüklü bulutlar yapar..» (Ra'd, 12)

Bir gün Yahya b. Muaz Hz. Ali'ye:

- "Allah'ı nasıl anladın?" Diye sordular, şöyle anlattı:

- "Zıdların bir araya gelişinden."

Bu zıd sıfatlar icabıdır ki; insan, Hakkın aynası oluyor; hem de celal sıfatını göstermektedir. Bütün kâinatı, yaratılışında toplamıştır. Yine bu hikmete mebni, insana: "Cem edici varlık ve büyük âlem" adı takılır. Çünkü onu Allah-ü Teâla iki eli sayılan kahır ve lütufla halk etti. Böyle yaratılınca, iki yönden de ayna olması gerek.. Hem kesafeti gösterir; hem de letafeti...
İnsan, diğer eşya hilafına; bütün; isimlerin zuhur yeridir, insan dışında kalan eşya tek yönlü yaratılmıştır.
Kahır sıfatından iblis ve zürriyetini yarattı..
Lütuf sıfatından melekler yaratıldı. Onlar:

Sübbüh, Kuddüs isimlerine mazhardır.
Kahır sıfatından iblis ve tayfası yaratıldı. Bunlar da cebbar sıfatının zuhur yeridir. Bundan ötürü. Adem a.s. nebiye secde etmediler, büyüklük sattılar. İnsan; kainatın ulvî ve süfli özelliklerini benliğinde topladığına göre, gerek enbiya, gerek evliya hatadan beri olamaz. Ancak peygamberler, nübüvvet' ve risâleti uhdelerine aldıktan sonra, büyük günahlardan mâsumdur. Küçük hatalardan değil... Evliya zümresi masum değildir.
Derler ki:

- Evliya zümresi, tam kemale erdikten sonra, büyük günahlardan mahfuzdur.

Şakikül-Belhî rh. der ki:

- Saadete alamet beştir: Yumuşak kalb, çok ağlamak, dünyaya gönül vermeden zahid yaşamak, az ümitli olmak ve haya sahibi olmak...

Keza, şekâvet alameti de beştir: Kalbin katı olması, gözlerin yaşsız olması, dünyaya rağbet, ümit çokluğu ve hayasızlık...

Peygamber S.A. efendimiz, saadet ehlinin alametini dört olarak anlatır:

- «Kendine tevdi edilen emâneti edâ eder. Verdiği ahdi yerine getirir. Sözünde doğru olur. Biri ile çekişme anında sövüp saymaz.»

Keza şekâvet alametini de dörde ayırır ve şöyle devam eder:
- «Verilen emanete hıyanet eder. Verdiği sözü tutmaz. Sözüne yalan katar. Biri ile çekişme sırasında söver sayar.»
Sonra o şâki kişi, arkadaşlarının hatasını affetmez. Çünkü af, dinî huyların en büyüğüdür. Sonra; Allah-ü Teâla, Peygamber s.a. efendimize affı emir buyurmuştur:

- «Affı al; iyilik için emir ver. Bilmezlerden kaç...» (A'raf, 199)

"Affı al" emri, yalnız Peygamber s.a. efendimize değildir. Bu emir, umûmi bir mâna taşır. Bütün MUHAMMED S.A, ümmetine şâmildir. Bir sultan, emrini tebliğe memur bir vâlisine, şu işi şöyle yap derse; o vâlinin eli altında bulunan bütün ülkeler o şeyi yapmaya memurdur, isterse emir, yalnız o zata olsun..

"Affı al" emri üzerine bu FAKÎR şerh vermek ister.. «Al» demek, onu daima huy edin; demektir. Her kim, af sıfatı ile huylanırsa, Allah-ü Teâla'nın isimlerinden biri ile isim almış olur. O isim ise, «AFV» dır. Bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurulur:

- «Affeden ve ıslâh olan kimsenin mükafatını bizzat Allah verir..» (Şura,40)

İyi bilesin ki: Saadet şekâvete, şekâvet ise. saadete terbiye ile çevrilebilir. Bunu Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu şu Hadis-i Şeriften anlıyoruz:

- «Bütün çocuklar doğarken ÎSLAM fıtratını taşır. Sonra, ana babası onu yahudî, mecusî, nasrani eder.»

Bu Hadis-i Şerif gösteriyor ki, herkesin iyiliğe ve kötülüğe kabiliyeti vardır. Bundan ötürü şu, tamamen kötüdür, veya iyidir; gibi bir hüküm verilemez. Bu yolda söylenmesi doğru olan şudur:

- Eğer bu şahsın iyiliği, kötülüğünden üstün gelirse, saadete erer.

Kötülüğü üstün gelen ise aksine olur.. Bu sözden başkasını diyen şaşmış sayılır. Bu demek değildir ki, insan, amelsiz cennete girer; hatası olmadan da ateşe sokulur. Bu inanç, ÎSLAM esaslarının hilâfınadır. Çünkü Allah-ü Teâla cennetini iyilik ve iman ehli kullarına vaad etti. Ateşi ise küfür, şirk ve isyan ehline.. Şu Ayet-i Kerime bize bu mevzuda yol gösterir:

- «Bir kimse iyilik ederse, kendine; lehine.. Kötülük ederse, yine kendine; aleyhine.." (Casiye, 15)

Yine buyurur;

- «Bugün herkes, yaptığı ile ceza görür, bugün zulüm yok.» (Gafir, 17)
Yine buyurur:

- «İnsana yalnız yaptığı kadarı kalır." (Necim, 19)

Yine buyurur:

- «Kendiniz için Hakk'a takdim ettiğinizi onun katında bulacaksınız.» (Bakara, 110)

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Nûr ve Zulmet Perdeleri

Bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurulur:

- «Bu âlemde âma olan, ahirette de âma olur.» (Îsra, 72)

Burada, âma'dan; yani. körlükten murad, kalb gözünün kör olmasıdır. Bunu açıklayan bir Ayet-i Kerime zikredelim:

- «Baş gözleri kör olmaz; sinelerde olan kalb gözleri kör olur.» (Hac, 46)

Kalbin kör olmasına yegâne sebep; yaratanla olan ahdi unutmak, gaflete dalmak oluyor.. Gafletin başlıca sebebi ise, ilahî emrin gerçek yüzünü bilmemektir. Bu cehaletin sebebine gelince, zulmânî - karanlık - sıfatların istilasına uğramak, teşkil ediyor. Bu zulmânî sıfatların bir kaçını şöyle sıralayabiliriz: Kibir, kin, hased, cimrilik, kendini beğenmek, gıybet etmek, söz gezdirmek, yalan söylemek... ve bunlar gibi... daha nice kötülükler... İnsanı, aşağıların en aşağısına düşüren de bu kötü sıfatlardır. Bu kötü hallerin izâlesi için, kalb aynasını temiz tutmak icab eder. Bu temizlik; TEVHÎD, ilim. amel, içten ve dıştan nefisle yapılan kuvvetli cihadla elde edilir. Taa TEVHÎD nuru ile kalb hayatı hasıl oluncaya kadar bu mücahede devam etmeli.. Sonra sıfat nurları da gözükür. Bundan sonradır ki, aslî vatan hatıra gelir. Ve insan, hakikî vatana dönmek iştiyakını duyar. RAHMAN'ın yardımı ile günü gelince vâsıl olur.

Bu karanlık sıfatlar kalkınca. nur kalır. Ve ruh gözü ile gören olur. Îlahî sıfat isimlerinin nurları ile nura gark olunur.
Zaman gelir; bu nurların perdesi de aralanır, ilahi zatın nuru kalır..
Kalbin iki gözü vardır; biri suğra - küçük - öbürü ise, kübra - büyük -..
Suğra ile, ilahî sıfat ve isimlerin tecellileri müşahede edilir. Bu görüş ve müşahede, dereceler âlemine kadar uzar. Kübra gözüne gelince, o TEVHÎD ve EHADÎYET nuru sayesinde lahut âleminde olan, yakınlık ilinde bulunan haller müşahede edilir.

İnsanın; ölmeden önce bu mertebelere erebilmesi için, nefsanî sayılan beşeri sıfatlardan arınması icab eder. Kulun bu âleme erme miktarı, nefsanî şeylerden uzaklaştığı kadar hâsıl olur.
Burada ermek işi; bir cismin diğerine ermesine, ilmin maluma bağlanmasına, aklın mâkula ermesine. vehmin mevhuma kavuşmasına benzemez. Buradaki vuslat, Allah'ın zatından gayrı şeylerden soyunulan mikdar hâsıl olur. Bu oluşta yakınlık, uzaklık, ayrılmak, birleşmek, karşılık veya cihet lafı olmaz.

Subhandır o ilah... Gizlisi zuhurunda olur... Tecellisi perdelenince açık olur. Bilinmesi, bilinmeyişinde saklı...
Her kime dünyada iken anlatmak istediğimiz nura kavuşmak hâsıl olur da, nefsini öbür âlemdeki hesaptan önce hizaya getirirse; kurtulmuşlardan olur. Aksi halde; zorluk, sıkıntı, karşısına öbür âlemde ve bu âlemde çıkar. Kabir âzabı gelir. Mahşerde güç hesaba uğrar, iyiliği kötülüğü inceden inceye tartılır. Sonra, önüne sırat köprüsü çıkar. Daha bunların dışında kalan ahiretin nice güç işleri...

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Tevbe ve Telkin Üzerine

Buraya kadar bazı meratib izah edildi; onların hangisi olursa olsun, tevbe ile elde edilir. Bunu böylece bilesin.
Tövbenin tam olması da şarttır. Ayrıca ehli olandan da, o yolların telkinini almak gerekir.
Allah-ü Teâla şöyle buyurdu:

- «Onları takva kelimesi ilzam etti.» (Fetih, 26)

O takva kelimesi La ilahe illallah, cümlesidir. Îşte ona sahib olanı bulup almak icab eder.
Sonra o kelimenin alındığı yerin; ALLAH, lafza-i celalinden gayrı her şeyden pak ve temiz olması da icab eder. Bilhassa avam halkın ağzından duyulan bütün sözlerle, o kalb sahibi tarafından söylenen söz ayırd edilmeli..
Ayrıca söylenenlerin, söyleniş tarzına da dikkat etmeli. Zahirde aynı manayı taşısalar bile, bâtın itibarı ile tamamen değişiktir.
O zattan çıkacak kelamla, diğerleri aynı olamaz.
Kalb; manen diri bir kalbden TEVHÎD tohumunu alınca hayata kavuşur. Ve o tohum tam olur. Kemâle ermeyen tohumdan bir bitki bitmez. Kur'an-ı Kerimin iki yerinde geçen: LA ÎLAHE İLLALLAH cümlesi, anlatmak istediğimizin esasına işaret eder.

Birinde: «LA ÎLAHE İLLALLAH, cümlesi onlara okunduğu zaman büyüklenirler.» (Saffat, 35)
Bu ayet zahirî duruma işaret eder; yani âvama dairdir.

Diğer yerde ise, şöyle buyurulur:

- «Şunu bil ki. - LA ÎLAHE İLLALLAH - Allahtan başka ilah yoktur; sonra senin ve kadın, erkek müminlerin günahına bağış talebinde bulun!» (Muhammed, 19)

Bahsettiğimiz telkin bu âyetin delâleti ile olmaktadır. Ki bu. havas kullar için buyurulur.

ZİKİR TELKİNİ: Bu yolu, Resulüllah S.A. efendimizden ilk taleb eden Hz. Ali r.a. olmuştur. Peygamber S.A. efendimizden en yakın, en değerli ve en kolay yolu belletmesini temenni etmişti. Bunun üzerine Peygamber S.A. efendimiz Cibril'in gelmesini bekledi.. Geldi; üç defa Peygamberimize S.A. yukarıda zikri geçen TEVHÎD kelimesini telkin etti. Sonra Peygamber S. A. efendimiz aynı şekilde tekrar etti. Bundan sonra Hz. Ali'ye r.a. belletti. Daha sonra ashaba geldi; aynı cümleyi onlara öğretti.. Ve aynı mânayı anlatmak için bir gün, şöyle buyurdu.

- «Biz küçük cihaddan döndük; büyük cihada geliyoruz.»

Bunu söylerken nefisle edilen cengi murad ediyordu. O büyük Peygamber S.A. bir gün ashaptan birine şöyle diyordu:

- «En büyük düşmanın; iki kaburga kemiğin arasındaki düşmandır.»

İlahî sevgi, vücud düşmanı ölmeyince ele gelmez. Vücudun, ilk defa emmâre, levvâme ve mülhime derecelerinde olan nefisten temizlenmesi lazımdır. Sonra, hayvani adetlerden de pak olmak icab eder. Özellikle; çok yemek, çok içmek, çok uyumak, boş şeylerle meşgul olmaktan.. Sonra, yırtıcı hayvani huylardan sayılan; öfkelenmek, kızmak, dövmek, saldırmak ve benzeri huyları da bırakmalıdır.
Şeytanî huylardan sayılan, büyüklenmek, kendini beğenmek, hased etmek, kin ve benzeri huyları da bırakmak icab eder. Bunların dışında kalan, kalbe ve bedene dair afetlerden de korunmak, temiz olmak icab eder. Bunlardan arınan kimse, esasta sayılan hatalardan arınmış olur. Temiz, pâk, tövbekar kullardan sayılır. Bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurulur:

- «Allah, tövbekârları, sever; pak, temizleri sever.» (Bakara, 222)

Zahirde mücerret günahlardan tevbe eden için gereken şudur ki, aşağıya alınan cümlenin tehdidi altına girmeye..
- Her ne kadar tevbe ettiyse de, tevbekâr olmamıştır.
- «Tevbekâr olmamıştır.»
Cümlesi biraz mübalağa ile zikrediliyor. Bundan çıkan mana şudur:
Havas kullara has olan tevbe ile tevbe etmiyor...

Dıştan tevbe edip. işin özüne geçmeyen kimse odur ki: Otu keserken, kökünü kesmiyor; yalnız dışta görünen kısmını koparıyor. Bu hale göre, o ot ilk halde; öncesinden daha çok dal salacaktır.
Hataları, bilhassa kötü huyları tam bırakan kimse, kopardığı otu kökten keser. Şüphesiz, o bir daha dallanmaz; dallanması nadir olur; ki onu kurutmak kolaydır.
Bu sökülme ameliyesi yapılırken,. diğer bir büyük zattan gelen manevî telkin de, bir alet sayılır. Yapılan telkin kime ise; onda mevcut olan Hakkın zatından gayrı şeyleri keser atar.
Acı ağacı, kökünden kesip geçmeyen kimse, tatlı ağaca eremez.

- «Ey basiret sahipleri ibret alınız; iflahınız ve vuslatınız, bu yolda umulur.» (Haşr, 21)

Bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurulur:

- «O öyle bir Allah'tır ki, kullarından tevbeyi kabul eder; hatalardan geçer.» (Şura, 25)

Yine buyuruyor:
- «Kim tevbe ve iman eder, iyi işi yaparsa, Allah böyle bir zümrenin kötülüklerini iyiliğe çevirir.» (Furkan, 70)

Tevbe iki kısımdır. Avam halkın tevbesi, bir de has kulların tevbesi...
Avam halkın tevbesi; Zikirle, ciddî çalışma ile; olur. Böylece isyandan taate, kötülükten iyiliğe, geçilir ve... cehennemden cennete gidilir. Sonra.. tevbenin aslına, bedenin rahatından geçip, nefsin güç işlere sokulması neticesinde varılır..
Has kulların tevbesine gelince.. O, bir başka durum arz eder. Onlar, iyi görünen kimselerin iyi hallerinden daha ileride bir mârifet makamındadırlar. Dereceler onlar için yok olur, tam yakınlığa varmışlardır. Cismanî tadları bırakıp. ruhanî lezzete ererler. Bu lezzet; Allah-ü Teâla'nın zatından gayrı her şeyi bir yana atıp, onunla ünsiyet etmek ve ona yakîn gözü ile nazar eylemektir.
Yukarıda bahsi geçen tadlar, maddi varlığın kazancı sayılır. Halbuki o maddî varlığın bizzat kendisi hatadır; kazancı da ona göre.. Nasıl ki şöyle bir büyük kelâm vardır:

-«Vücudun öyle bir günahtır ki. onunla hiçbir günah kıyas edilemez.»

Bazı büyükler Allah onlara rahmet eylesin şöyle derler:
- Yakınlık makamına varamayan iyilerin yaptığı iyi iş; yakınlık makamına varanlara nazaran, hata sayılır. Îşte bundandır ki, Peygamber S.A. efendimiz günde yüz defa istiğfar ederdi. Bunu Allah-ü Teâla, bize tâlim için Peygamber S.A. Efendimize buyurmuştur:

- «Günahına bağış talebinde bulun.» (Muhammed, 19)

- Yani, varlığını silmeyi Allah'tan dile.. Bu hale, tevbeden daha çok; ÎNABE, tabir edilir. ÎNABE, Allah'ın zatından gayrı her şeyden geçip ona dönmektir. Ve onun yakınlık evine girip, ilahî yüze nazar eylemektir. Bu aziz kulları Peygamber S.A. efendimiz anlatırken, şöyle buyurur:

- «Allah'ın birtakım kulları vardır ki; onların bedeni dünyadadır; ama. kalbleri arş altında.»

Onların kalbi arş altında olması, dünyada ilahî rüyetin olmayışındandır. Kalb aynasında ilahî sıfatların tecellisi görülür. Ki, Hz. Ömer R.A. bu hususta der ki:

- «Kalbim, Rabbimi, Rabbimin nuru ile gördü.»

Kalb, CEMAL sıfatının tecellisine bir aynadır.
Bu anlatılan âlemin bir ismi de müşahededir. Bunun hasıl olması için: Ergin, vuslat âlemini bulmuş, geçmiş zatlar tarafından makbul olan bir zatın telkini lazımdır.
Bu zat, o âleme erdikten sonra. Allah'ın emri ile, noksan kişilerin eksiğini tamamlamak için, bu âleme gönderilmiş olmalıdır. Bu gelişte vasıta, bizzat Peygamber S.A. efendimiz olmalıdır.
Velî zatların kullara gönderilişi özel bir durum arz eder. Bunların dâveti umuma şâmil değildir. Bu yüzden peygamberlerle tefrik edilirler. Çünkü peygamberler hem havas kullara hem de avama gönderilmiştir. Sonra bunlar, yani peygamberler, kendi işlerinde tam istiklale sahiptir. Velîler müstakil değildir; peygambere uymak zorundadırlar. Derler ki:

- Kendi istiklalini îlan etmeye yeltenen bir velî, kendisini peygambere benzetmek ister ki; bu isteği onu küfre götürür..

Peygamber S.A. efendimiz, ümmetinden ulema güruhunu ÎSRAÎL devri peygamberlerine benzetmiş olması başka mana taşır. Musa a.s.

peygamberden sonra gelen nebi onun kurduğu dini esas üzerine yürümekte idi. Yeni bir şeriatla değil, aynı şeriatı takip edip gelmekte idi. Bu ümmetin uleması ise, havas kullara gönderilmiştir, emri ve yasağı yeni bir şekilde sunarlar. Açık bir şekilde, amelleri talim eyler, din temelindeki güzelliğe halkı devam ettirmeye bakarlar. Marifet için bir temel yeri olan kalbi temizletirler. Bunlar; ashab-ı suffe gibi, Peygamberin S.A. verdiği bilgiye göre, haberler verirler.
Ashab-ı suffe öyle bir hale ermişti ki; Peygamber S.A. efendimiz, mi'rac hadisesini anlatmadan önce; onlar, mi'racın sırlarından bahsederdi..
Velî, Peygamberin S.A. velâyet haline de sahiptir. Çünkü taşıdığı hal, peygamberliğin bir cüzüdür, îç âlemi Peygamberin S.A. emânetindedir.
Bu anlatılanları dinlerken: Zahiri ilme sahib olan herkesin, bu hale ereceği akla gelmesin. Bizim anlattığımız peygamber varisleri, neseb itibarı ile ona yakın olanlardan da ileridir. Peygambere tam varis olan, bir oğul derecesindedir; ki o manevî neseb itibarı ile en yakındır. Zahiri neseb, bu nesebe göre sönük kalır...
Bunlar kahhar sıfatının mazharıdır. Ve dinî nizâmı korurlar. Taze cevizin yeşil kabuğu misali..
Zahirî bilgi sahipleri ise, cevizin özünü saklayan sert kabuğuna benzer.
Bâtın âlimlerine gelince onlar da öz sayılır.
Peygamber S.A. efendimiz bir Hadis-i Şerifinde şöyle buyurur:

- «Ulema meclisinde oturmalısınız. Hakimlerin sözünü dinlemelisiniz. Allah-ü Teâla, yağmur suyu ile, yeri yeşerttiği gibi; hikmetle de ölü kalbleri ihyâ eder.»

Yine buyurur:

- «Hikmet, müminin yitiğidir, bulduğu yerde alır."

Âvam halkın dilinde olan kelâm, LEVH-Ü MAHFUZ'dan iner; orası ceberut âlemidir. Derece itibarı ile hesaplanır. Hakka vasıl erlerin dilinden akıp gelen cümleler en büyük makamdan coşar.. Orası yakınlık ilidir; arada vasıta yoktur. Her şey aslına dönecektir. Bu sebeple kalbin dirilmesi için, ehl-i telkini arayıp bulmak gerek.. Bu farzdır. Peygamber S.A. efendimizin şu Hadis-i Şerifi buna işaret eder:

- «İlim, her Müslüman kadın ve erkeğe farzdır.»

Burada farz olan ilimden murad, marifet ve Hak yakınlığı ilmidir. Geri kalan bilgilerin, ancak lüzumu kadarı farzdır. Farz ibadetlerinin edâsı için gereken fıkıh ilmi gibi..
Yakınlık âlemine vara.. Derecelerin hiç birine iltifat etmeye.. Allah-ü Teâla bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurur:

- «Söyle, ben yaptığım işe sizden ücret istemiyorum. Ancak yakınlıklara bağlılık, sevgi..» (Şûrâ, 23)

Bazı rivayetlere göre, buradaki yakınlıktan murad, Hak yakınlığı bilgisini tâlimdir.

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Rûyetullah - İlahî - Zatî Tecelliye Ermek ve Görmek

Bu görüş iki çeşittir. Biri. öbür âlemde vasıtasız olarak CEMAL sıfatının tecellisini görmek. Öbürü de, kalb aynası delâletiyle bu âlemde ilahî sıfatların tecellisine ermek... Cemal nurlarının tecellisi olarak, bu sıfatlar - FUAD - kalb gözüyle görülür.. Bu görüşü Allah-ü Teâla şu Ayet-i Kerime ile bildirmektedir:

- «Kalb, - FÜAD - gördüğünü yalanlamadı.» (Necm, 11)

İlahi tecellilerin görünüşü üzerine, Peygamber S.A. efendimizin buyurduğu şu Hadis-i Şerif de önemlidir:

- «Mümin müminin aynasıdır.»

Burada anılan, birinci müminden murad, müminin kalbi olup; ikincisinden ise, bizzat Allah-ü Teâla murad edilmektedir. Herkim bu âlemde sıfat tecellisine ererse, öbür âlemde; şekilsiz olarak, zatını görür..
Arz edilen bu kelamlar; Allah'ın sevgili kulları tarafından teyid edilmiştir.
Hz. Ömer R.A. der ki;

- Kalbim, Rabbimin nûru ile, Rabbimi gördü..

Hz. Ali R.A. der ki;

- Görmediğim Allah'a kulluk etmem.

Bu anlatılanların cümlesi; ilahi sıfatların müşahedesini anlatır. Bir kimse; pencereye düşen güneşin ışığını görse ve:

- Güneşi gördüm. Dese, yalan olmaz.

Allah-ü Teâla sıfat tecellileri itibarı ile bir misal olarak, anlatacağımız şu Ayet-i Kerimeyi inzâl eyledi:

- «O'nun nuruna misal bir penceredir ki; orada aydınlık veren madde bulunur. O aydınlık veren madde bir billur içinde durur. O, mübarek zeytin ağacından hâsıl olan şeyle inci gibi yanar ve parlar gibidir.» (Nur, 35)

Yukarıda arz edilen ayette bahsi geçen pencereden murad; imanlı kulun kalbidir. Oradaki lambadan murad ise, FÜAD'ın - kalbin - özündeki sır olduğu söylenir. O sır ise bizzat sultanî ruhtur. Birinci olarak vasfedilen billurdan kasd ise. FÜAD'dır. O tam bir nurla kaplandığı için Hak Teala onu inciye benzetti.. Sonra; o nurun kaynağı bir mübarek zeytin ağacından alınıp yakıldığı şeklinde anlatılışı; hâlis TEVHÎD halinin telkin ağacıdır. Ki bu, vasıtasız olarak, kudsiyet dilinden alınır.. Aslında, KUR'AN-I Azim'i Peygamber S.A. efendimiz dilden vasıtasız olarak almıştı.. Cibril'in sonradan getirmesi, bazı maslahat icabı idi; ki, bunda umumî bir fayda vardır. Bilhassa kâfir ve münafıkların meydana çıkması..
Peygamberimize, Kur'ân'ın vasıtasız verildiğini şu Ayet-i Kerime, beyan eyler:

- «Sen, katî olarak bu kitabı; Kur'ânı, HAKİM ve ALÎM zatın katından aldın...»

Peygamber S.A. efendimiz Cibril Kur'ân'ı getirmeden, alacağı yerden vahyini almıştı.. Bu hikmete binaen; Cibril, vahyi tebliğ ederken, Peygamber S.A. efendimiz daha önce kalbinde bulurdu. Ve daha önce okurdu... Bundandır ki şu Âyet-i Kerime nazil oldu:

- «Vahyi tamam almadan acele ile Kur'ân-ı okumaya başlama.» (Taha, 114)

Yine bu hikmet icabıdır ki, mi'rac gecesi Cibril, sidre-i müntehâyı geçemedi:

- Bir adım daha geçersem yanarım.

Dedi ve Peygamber S.A. efendimizi haline terk etti..
Sonra; daha önce zikri geçen Ayet-i Kerimede, o ağacı Hak Teâla şöyle tavsif ediyor:

- «O ne şark'a aittir, ne de garba..» (Nur, 35)

Yani, ona bir had ve yokluk tanınmaz. Yeniden doğması veya batması da akla gelmez. Belki o, ezeli bir vasıftadır ve daimî kalır. Nasıl ki, Allah-ü Teâla'nın bir vasfı, ezeli, bir vasfı da ebedî'dir. Onun zatının yokluk yeri olmaz; sıfatları da öyle olmalı değil mi ya? Çünkü o sıfatlar; kendi nurlarıdır. Tecellileridir. Zatı ile kâim olan sıfatlarıdır. Ona tam ibadet edilebilmesi için, kalb yönünden perdelerin kalkması gerekir. O zaman, kalb o ilahî nurların feyzini alır; ruha gelince; o ulvî pencereden Hakkın sıfatını müşahede ederler.
Her ne olursa olsun, bu âlemin yaratılışından kasd; o gizli hazinenin keşfidir. Bunu anlatan kudsî hadisin zikri yukarıda geçti. Faydasına binâen bir daha anlatalım:

- «Ben gizli bir hazine idim; bilinmek istedim. Halkı da beni bilsinler diye yarattım.»

Demek oluyor ki, dünyada sıfatlarımı bilsinler; zatımı görme işine gelince; o, öbür âlemde olacak.. Orada vasıta olmayacak, inşallah... TIFL-I MAANÎ adı ile anılan sır gözü ile bakılacak... Bu mânayı şu Ayet-i Kerime teyit eder:

- «O gün; yüzler vardır, parlar; Rablerine bakarlar..» (Kıyamet, 22)

Peygamber S.A, efendimizin şöyle bir Hadis-i Şerifi vardır:

- «Rabbımı, güzel bir delikanlı şeklinde gördüm.»

Bu TIFL-I MAANİ - demek olur. Ve yaratanın o surette tecellisidir. Ruh aynasına öyle tecelli eyledi... Suret; ruhun aynası sayılır. Tecelli ile ona mazhar olan arasında bir vasıta olur. Yoksa, Hak Teâla sûret ve yemek şekline görülmekten, cismin özellikleri ile tavsif edilmekten münezzehtir. Sûret bir aynadır. Görünen ne aynadır; ne de gören... Anla... Çünkü o, sır âleminin özleridir. Ki bunlar sıfat âleminde olmaktadır. Zat âlemine gelince; orada bütün vasıtalar yanar ve mahvolur. O âlemde olanlar Allah-ü Teâla'nın zatından gayrını duyamazlar. Bu hali, Peygamber S.A. efendimizin şu Hadis-i Şerifi bize daha iyi anlatır:

- «Rabbimi, Rabbimle anladım..»

Yâni onun nuru ile... İnsanın hakikati işte bu nûrun mahremi sayılır. Bunu da şu kudsî hadis bize anlatır:

- «İnsan benim sırrımdır; ben de onun sırrı..»

Peygamber S.A. efendimizin şu Hadis-i Şerifi de bu babda önemlidir:

- «Ben, Allah'tan, müminler de bendendir.»

Yeri gelmişken şu kudsî hadisi de zikredelim :

- «Muhammedi, yüzüm nurundan yarattım.»

Burada bahsi geçen yüzden murad, ERHAM sıfatı ile tecelli eden, mukaddes zattır. O, ERHAM -en çok merhamet eden- sıfatını şu kudsî hadisle beyan eyler:

- «Rahmetim, gâzabımı geçti.»

Hazret-i Resul S.A. Hakkın nurudur. Hak Teâla nuru için aşağıdaki ayet ve kudsi hadisleri buyurdu.. Teberrüken zikredelim:

- «Biz seni ancak; âlemlere rahmet olarak gönderdik» (Enbiya, 107)

- «Size Allah'tan nur ve her şeyi beyan eden kitap geldi.» (Maide, 15)

- «Sen olmasaydın; felekleri yaratmazdım..»

(Kudsî hadis)

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Tasavvuf Ehline Dair

Onların; TASAVVUF EHLÎ olarak ad almalarına yegâne sebep; iç âlemlerini TEVHÎD ve marifet nuru ile aydın kıldıkları içindir. İkinci bir sebep de, ashab-ı suffe'ye intisapları ilk zamanlarında koyun postu giydikleri için de olabilir. Orta halde olanlar koyun postundan elbise giyer.
Tasavvufun son devresine gelenler de eski, yamalı libasa bürünür..
Dış halleri böyle olduğu gibi, iç âlemleri de aynıdır.. Yemek, içmek işlerinde de mertebe takib ederler.
MECMA tefsiri sahibi der ki:

- Zühd ehline; gerek yemek, gerekse giymek işlerinde kaba saba şeyler giymek yaraşır.

Mârifet ehli yumuşak ve nârin olmalı.. Çünkü onlar, insanların uğrak ve durak yerleridir. Sünneti takip etmek onlara gerekir. Onlar birinci, ilk safta gözükür, îlk bakanların yoldan şaşmaması için, ilk saftakiler; iyi giyinmeli, kibar olmalı.. Sonra onlar EHADÎYET makamındadır.
Tasavvuf kelimesi. dört harften ibarettir;

TA, SAD, VAV, FA..

TA: Tövbeyi ifade eder. Bu da ikiye ayrılır:
Zahiri tevbe, batıni tevbe..
Zahiri tevbe odur ki: Sözde, işte, bütün dış duygular, günahtan ve kötü işlerden beri alınıp taate sevk edile.. Baş kaldırma bırakılıp, uyarlık hali alınmalı..
Batınî tevbeye gelince.. Ona da:

- Kalbin tasfiyesi ve zahirî tevbeden bir başka olan, tam muvafakate geçmek.. Denilebilir..

Kötü halin, iyiye geçmesi ile TA makamı tamam olur.

SAD: Safa halini ifade eder. Bu da, TA harfi gibi iki yönden mütalaa edilir. Biri, kalbin safiyeti, öbürü de sırrın..
Kalbin sâfası odur ki: Beşeri kederlerden beri ola.. Mesela; çok yemek, çok içmek, çok uyumak ve çok konuşmak kalbi dünyaya çeker. Dünyalık işleri düşünmek onu yorar..
Kalbi yoran, dünyaya salan şeyler arasında:
Çok kazanmak, cinsî ifrat, ehlini ve evladını haddinden fazla sevmek gösterilebilir. Bu anlatılan şeyler bir kalbde olursa, saflık ve temizlik çağına eremez.
Kalbin sâfiyeti zikrullah ile olur. Bu zikir ilk zamanda cehren yapılmalı. Sonra, hafi zikre geçilir.

Allah-ü Teâla bir Ayet-i Kerimede şöyle buyurur:

- «Müminler, onlara denir ki: Allah anıldığı zaman; kalpleri titrer.» (Enfal, 2)

Buradaki titremenin bir mânası da haşyet olur. Haşyet, kalbin ayık hali bulması ile başlar. O, gaflet uykusundan uyanır; temizlenir, parlarsa; gayb âleminden hayır ve şerre dair işlerin sureti kalbine nakşedilir. Peygamber S.A. efendimiz bir Hadis-i Şerifinde şöyle buyurdu:

- «Alim, teftiş eder, arif ise, kalbini parlatır aya bakar.»

Sırrın temizliğine gelince, o da Allah'ın zatından gayri işlerden beri durmaktır. Ve onun sevgisini kalbe yerleştirmektir. Sır dili ile, TEVHÎD esmâsına devamdır; bu içten yapılır. Bu hal de tamam olursa, SAD makamı da tamam olur.

VAV: Velâyet hali olarak anlatılır. Bu hal, iç âlemin sâfiyeti üzerine düzenlidir.

Allah-ü Teâla velâyet halini bulanlar için şöyle buyurur :

- «Ayık olunuz, Allahın velî kullarına; korku yoktur. Onlar mahzun da olmazlar.» (Yunus, 62)

Yine buyurur:

- «Onlara dünya ve ahirette müjdeler olsun.» (Yunus, 64)

Velâyet halinin neticesi ilahî huylarla bezenmiş olmaktır. Peygamber S.A. efendimiz bu mânada şöyle buyurdu:

- «İlahî huyları, huy edinin..»

Bu halde; beşeri sıfattan soyunup, ilahî sıfata bürünmek vardır. Bunu Allah-ü Teâla şu kudsi hadisle bize bildirir:

- «Bir kulu seversem, gözü, kulağı, dili, eli ve ayağı olurum. Benimle işitir. Benimle görür. Benimle konuşur. Benimle tutar ve benimle yürür.»

Allah-ü Teâla’nın zatından gayri şeylerden temiz olunuz. Şu Ayet-i Kerime bu makamı daha iyi anlatır:

- «Hak geldi; batıl eridi. Batıl mutlaka eriyip gitmeye mahkumdur.» (İsra, 81)

Îşte bundan sonra, VAV makamı hâsıl olur.

FA: Fena - yokluk - makamıdır, ilahi sıfatlar arasında eriyip gitmektir. Beşeri sıfatlar gidince, yerini EHADÎYET sıfatı alır.

Haddi zatında, Hak Teâla ne fena bulur, ne de zeval.. Bu olanlar arasında kul, baki yaratanla beka bulur. Onun rızasına varır.. Fani kalb, bâki sırla varlığa kavuşur.

- «Onun vechinden gayrı her şey helâk olur.» (Kasas, 88)

Ayet-i Kerimesi, bu iddiamızın şahididir. İhtimal ki, onun varlığına rıza ile gidilir. Onun varlığı için iyi işler görülür, rızâsı gözetilir ve zâtına varılır. Bu arada; bir râzı olan, bir de râzı olunan kalır.. Îyi amel, manalar çocuğu - TIFL-I MAANÎ - olarak adlandırılan hakikî insanlığın hayatını doğurur.

Allah-ü Teâla şöyle buyurur:

- «Güzel kelâm, ona varır; iyi işler ona yükselir.» (Fatır, 10)

Hangi iş olursa olsun; Allah için yapılmıyorsa, şirktir. Sahibini helâk eder. Fenâ hali hâsıl olunca, beka tamam olur. Bu beka yakınlık âlemindedir. O âlemi Allah-ü Teâla şöyle anlatır:

- «Doğruluk otağında. güçlü padişahın katında...» (Kamer, 55)

Orası lâhut âleminde olup, nebilerin, velilerin makâmı olmuştur. Sonra; Allah doğrularla beraberdir.
Sonradan olan bir varlık, ezeli var'la birleşince ona vücud düşünülemez.

Fenâ hali tamam olunca, Hak'la ebedî sâfiyet kalır. Bu hali bulanların sonsuz lezzetini Allah-ü Teâla şöyle anlatır:

- «Cennete gidenler, orada ebedî kalırlar.» (Araf, 42)

Yine buyurur:

- «Allah sabredenlerle biledir.» (Enfal, 66)

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Ruhların Cesettekî Yerleri

Cismanî ruhun cesetteki yeri, sinedir. Zahiri duygularla beraberdir. Onun metaı şeriattır. Yaptığı iş, Allah'ın emri olan farzlardır. Allah-ü Teâla o emirleri ile, zahirdeki ahkamı düzenlemiştir.
O ruh farzları eda ederken şirk ehli olmaz. Çünkü Allah-ü Teâla onun için şöyle buyurdu:

- «O yaptığı ibadette Rabbına şirk koşmasın.» (Kehf. 110)

Allah birdir; bir'i sever. Yani; ibadetin, yalnız kendine has olmasını ister. Dahası var; Ameller gösterişsiz olmalı, duysunlar diye, yapılmamalı. Sonra, yapılan ibadetin, dünyada iken kârı gözetilmemelidir. Yapılan ibadetten hasıl olacak velâyet hali, keşif ve müşahede hali mülk âlemine aittir. Bu haller yer zemininden semâ yüksekliğine kadar böyledir. Sonra, bazı bu âleme has KEVNİ keramet tabir edilen, ruhbanlara ait işler vardır; onlar da, suda yürümek hava boşluğunda uçmak, az zamanda çok yer kat etmek.. Uzaktan söyleneni duymak ve iç âlemde gizli şeyleri haber vermek gibi şeylerdir...

Ahiret âleminde ise, bazı iyilikler bulabilir. Onlar da cennet, huri, köşkler, gılman, içkiler ve cennetin diğer nimetleri.. Bunlar, birinci cennet olan meva cennetindedir. Revâni ruhun yeri kalbdir. Metaı, manevî yolculuğa dair olan ilimdir. Bu ruhun meşgâlesi Hakkın zatına ait isimlerin ilk dördü iledir. Diğer on iki isimde olduğu gibi, bu dört isimde de ses, harf, konuşma olmaz. Allah-ü Teâla bu hale işaret için şöyle buyurdu:

- «İster Allah deyiniz, isterse Rahman; hangisini çağırırsanız, çağırınız; güzel isimlerin hepsi onundur.» (İsra, 110)

Yine buyurdu:

-«Güzel isimler onundur; onlarla çağırınız.» (A'raf, 180)

Bu âyetlerdeki işaret şudur ki, uğraşılması gereken esaslı iş, ilahî isimlerdir. O da iç âlemine dair olan bilgidir. Bu bilgiden hâsıl olan mârifete gelince: TEVHÎD esmasının sonucu olduğunu söyleriz. Îlahî esmaya dair Peygamber S.A. efendimizin şu Hadis-i Şerifi vardır:

- "Allah-ü Teâla'nın doksan dokuz ismi vardır; herkim onları ezbere sayarsa, cennete girer.»

Anlatmak istediğimiz mevzuu açıklayan Peygamber S.A. efendimizin bir Hadis-i Şerifi de şöyledir:

- «Ders, bir harftir, tekrarı bindir.»

Yani, zata has isim bir tane; ama, onun huyuna bürünen sayısız... On iki ilahı isim, LA İLAHE İLLALLAH cümlesinin esasına dayanır. Çünkü bu cümlenin Harfleri on ikidir.

Allah-ü Teâla, kalb işlerindeki her harfe bir isim verdi. Ayrıca her âlemin üç ismi vardır. Allah-ü Teâla, sevenlerin kalbini öylece, sevgide sabit kıldı...

Bu durumu, Allah-ü Teâla şöyle haber verdi:

- «Allah iman eden kimselerin kalbini dünyada ve ahirette sabit söz üzerine tesbit etti.» (İbrahim 27)

Ve onlara, ünsiyet zevkini ihsan eyledi.
TEVHÎD ağacını onların kalbine yerleştirdi. Aslı, yerin yedinci zemininde sabit olup, belki daha aşağıda; dallarına gelince, semâ yüksekliğinden taa arşa kadar veya daha yukarı uzar.
Allah-ü Teâla diğer Ayet-i Kerimede şöyle buyurur:

- «O bir pak ağaca benzer, kökü yerde, dalı semâya uzar.» (İbrahim, 24)

Revâni ruhun yeri, kalb hayatıdır. Melekût âlemini müşahede eder. Müşahede ettiği şeylerin bir kısmı, cennetler ve onun ehli, nurları, ve içinde bulunan meleklerdir. Sonra konuşması iç âleme dair olur. İlahî isimlerin bâtın manasını düşünür; sessiz ve harfsiz konuşur. Bu ruhun, ahiretteki yeri ise, NAÎM cennetidir.

Sultani ruha gelince, Onun da olduğu ve tasarruf ettiği bölge FÜAD'dır. Bunun metaı ise, marifettir. İşine gelince, kalb dili ile vasıta kılınıp yalvarılan ilahî ilimlerin hepsidir.

Peygamber, S.A. efendimiz ilmi anlatırken şöyle buyurur:

- «Îlim iki çeşittir. Biri, dildeki ilim; bu Allah'ın kullarına karşı bir tutanağıdır. Öbürü de kalblerdeki ilimdir. Faydalı olan da budur.»

Esas yararlı bilgi bu ilmin çerçevesi içindedir. Peygamber, S.A. efendimiz diğer bir Hadis-i Şerifinde ise şöyle buyurur:

- «Kur'an'ın bir dış, bir de iç mânası vardır.»

Yine buyurur:

- «Allah-ü Teâla Kur'an'ı on batında inzâl eyledi... Her bâtın mânanın bir sonrası daha faydalı ve daha kârlıdır. Çünkü gerçeğe daha yakındır...»

Bahsettiğimiz, on iki ilahi isim, bir nevi Musa a.s. nebinin, taşa vurup açtığı on iki çeşmeye benzer. Bu durumu, Allah-ü Teâla bize şöyle haber verdi:

- «Musa, kavmi için bizden su talebinde bulundu. Ona: - Taşa sopanla vur. Dedik, o zaman on iki göze fışkırdı. Her cemaat, içeceği yeri bildi.» (Bakara, 60)

Zahirdeki ilim, geçici yağmur suyuna benzer. Bâtınî ilme gelince, temeli olan bir hazinedir; ki bu, zahir ilimden daha yararlıdır.

Allah-ü Teâla, bir misal olarak şöyle buyurur:

- «Ölü yer, onlara kudretimizi bildiren bir delil olmalıdır. Oraya can verdik, habbe çıkardık; ondan yemektedirler.» (Yasin, 33)

Allah-ü Teâla bu afakta habbe yarattı. Bu habbe, hayvâni nefsin kuvvetidir. Bir de enfüsî âleme habbe halk etti. O da, ruhânî ruhların kuvvetidir; gıdasıdır.

Peygamber S.A. efendimiz bir Hadis-i Şerifinde şöyle buyurur:

- «Her kim kırk gününü ihlâs ile sabahlarsa, hikmet kaynakları kalbinden diline akar.»

Bu sultanî ruhun kârına gelince, CEMÂL sıfatının tecellisini seyre dalıp hayrân olmaktır. Bunu Allah-ü Teâla şöyle haber verdi:

- «FÜAD gördüğünü yalanlamadı.» (Necm 11)

Bir Hadis-i Şerifte ise, bu durum daha başka anlatılır:

- «Mümin, Mümin'in aynasıdır.»

Birinci müminden imanlı kulun kalbi, ikinci, müminden ise, Allah-ü Teâla murad ediliyor. Allah-ü Teâla bir sıfatının Mümin olduğunu bize şu ayetiyle bildirdi:

- «O Mümin ve Müheymindir.» (Haşr, 23)

Bu sultanî ruhun meskeni öbür âlemde, üçüncü cennet sayılan FÎRDEVS cennetidir. Kudsî ruhun tasarruf ve durak yerine gelince, o da SIR'dır. Bu ruhun hali, şu kudsî hadisle anlatılır:

- «Însan benim sırrım; ben de insanın sırrıyım.»

Bu ruhun metaı hakikat ilmidir; bu ilim aynı zamanda TEVHÎD ilmidir. Yaptığı işlere gelince, TEVHÎD isimlerine devamdır. Buradaki devam, sır lisanı ile olur. Öbürlerinde olduğu gibi, burada da zahiri nutuk yoktur:

- «Sözü bağırarak demekte isen; o gizliyi bildiği gibi, en hâfiyi de bilir.» (Taha, 7)

Kudsî ruhun haline Allah-ü Teâla'dan başkası vakıf olamaz. Bu ruhun kârı, mâna yavrusunun zuhurudur. Müşahede ettiği ve gördüğü, Allah-ü Teâla'nın vechidir. Hem celal; hem de cemal sıfatlarına bakar. Bakışı sır gözü iledir. O günde yüzler parlak olarak Rablarına bakarlar. Orada benzeme ve benzetilme yoktur. O işitir ve görür. İnsan, gâyesini bulunca, akıl inhisarı altına girer. Kalbler hayrete dalar. Diller tutulur; bu hallerden

haber vermeye gücü yetmez. Çünkü Allah-ü Teâla görünen misallerden münezzehtir.

Anlattığımız bu haberler ilim sahiplerine ulaşınca, onlara gerekir ki, ilim makamlarını anlamaya çalışalar. Bütün rağbetlerini, oraya yönelteler, gerçek yüzünü anlamaya bakalar. Teveccühlerini daha ötelere aşıralar... Daha yükseklere varalar. Daha ilerisi ledünnî ilme ereler. Anlattığımız halleri inkâra sapmadan, zatî olan ehâdiyet makamını bulmaya, irfan sahibi olmaya bakalar.

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar

Rabıta ve Faydası

Rabıta ve onun keyfiyeti... Rabıta zikirden üstündür. Zira rabıta, şeyhin suretini düşünüp, düşünce şeridinden geçirmektir. Böyle olunca da rabıta, mürîd için zikirden daha faydalı, daha münasibdir. Çünkü irşad makamında olan şeyh, Cenab-ı Hakk'a vâsıl olmakta müridi için bir vâsıtadır. Mürid şeyhiyle gönül münasebeti kurup arttırdığı nisbette, içinde feyiz kaynakları artar ve böylece yakın bir zamanda arzusuna erişir.

O halde müride gereken, önce şeyhinde yok olmak, sonra da Allah-u Teâla'da fenâ bulmaya vâsıl olma imkânını elde etmektir. Allah daha iyisini bilir!.

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Füyüzât-ı Rabbâniye

Gâvs-ı Âzam (K.S.) Hazretlerinin Akîdesi

Hamd o Allah'a ki, nicelik ve niteliği O nitelemiş ve kendisi nicelik ve nitelikten pak ve münezzeh kalmıştır. Zaman ve mekânı O yaratıp meydana getirmiş ve kendisi zaman ve mekân kaydından pak kalıp, izzet ve şerefle saltanatını kurmuştur, (îlmiyle, kudretiyle, rahmet ve inâyetiyle) her şeyde mevcud olmuş ve fakat zarfiyetten münezzeh ve mukaddes kalmıştır. Her şeyin yanında hazır olmuş ve fakat bir şeyin yanında mekân tutmaktan çok yüce kalmıştır.

"Allah nerede"dir, dersen, onu mekânla talep etmiş olursun. "Allah nasıldır ve nicedir" dersen, O'nu nitelik ve nicelikle talep etmiş olursun. O'nun hakkında "ne zaman?" dersen, O'nu zaman kavramıyla kayıtlamış olursun! O'nun hakkında "değil" tabirini kullanırsan, O'nu var oluşluktan ta'tîl etmiş olursun. O'nun hakkında "niçin" tabirini kullanacak olursan, melekûtiyyet konusunda O'nunla çatışmış olursun. O'nu tenzih ederiz; öncelik O'na hastır, hiçbir şey O'nun önüne geçemez. Sonralık da O'na hastır; sonralığa ilhak edilemez. Benzerlikle kıyas olunmaz; hiçbir şekil yakınlığıyla nitelenmez. Eşlik ve çiftlikle vasıflanmaz ve ayıplanmaz. Cisimlikle tanıtlanmaz. O'nu tenzih ederiz, O'nun şanı yücedir; eğer O, bir şahıs olmuş olsaydı, kemiyyeti bilinmiş olurdu. Cisim olmuş olsaydı, bir takım organlardan meydana gelmiş olurdu. Putperestleri reddederek deriz ki: Allah Bir'dir; hiç bir şeye muhtaç değildir; bütün eşya O'na muhtaç bulunuyor, çünkü O SAMED'dir. O'nun dengi ve benzeri yoktur; O'na benzerlik koşanları reddederiz. Gizli, açık, karada, denizde hayır olsun şer olsun hiç bir şey O'nun iradesi dışında hareket edemez, her şey O'nun yüksek iradesiyle hareket eder. Böylece Kaderiyye Mezhebi mensuplarını reddediyoruz. O'nun yüksek kudreti hiç bir şeye benzemez; hikmetine bir son ve sınır olmaz; böylece Hüzeliye Mezhebi mensuplarını reddediyoruz. O'nun koymuş olduğu hukuk vacibdir. Delil ve hücceti doruğuna yükselmiştir. Hiç kimsenin O'nun üzerinde bir hakkı yoktur. Bu bakımdan hiç kimse O'ndan bir hak iddia edemez. Bununla Nezzamiyye Mezhebi mensuplarını reddediyoruz.

Allah adil'dir, hükümlerinde asla zulmetmez. Sadık'dır, haber verdiği hiç bir şeyde döneklik yapmaz. Öncesi olmayan bir söz ile konuşucudur. Onun sözünün başka hiç bir yaratıcısı yoktur. Kur'an'ı indirip en güzel konuşanları acze düşürmüş ve böylece Muradiyye Mezhebinin hüccetlerini çürüğe çıkarmıştır. Rabbimiz ayıpları gizler; günahları

bağışlar, tevbe edenlerin tevbesini kabul buyurur. Bir kişi günahına dönecek olursa, geçmişteki günahları (eğer tevbe edip bağışlanmışsa) tekrar dönmez. O, bağışladığı şeyi geri döndürmekten münezzehtir; haksızlık ve zulümden uzak, her türlü adaletsizlikten mukaddestir.

Biz inanıyoruz ki, Allah, mü'minlerin kalblerini bir araya getirip uyumlu kılmıştır. Kafirleri de sapıklıklarıyla baş başa bırakıp akl-ı selîm ve iradenin kapısını açık bırakmıştır. Bununla Hişamiyye Mezhebini reddediyoruz.

Biz tasdîk ediyoruz ki, bu ümmetin fâsıkları, Yahudi, Hıristiyan ve Ateşperestlerden hayırlıdır. Bununla da Ca'feriyye Mezhebini reddediyoruz. Ve biz ikrar ediyoruz ki, O, hem kendini, hem de başkasını görüyor ve O her sesi duyuyor. En gizli hal ve düşünceleri görüyor. Bununla Ka'biyye Mezhebini reddediyoruz. Halkı (yaratıkları) en güzel fıtrat üzere yaratmıştır. Onları kabir çukurunun karanlığına birer fani olarak çevirmiş ve ilk yarattığı gibi onları tekrar diriltip hayata döndürecektir. Bununla Dehriyye Mezhebini reddediyoruz.

Hesap günü insanları ve diğer, canlıları bir araya toplayacağı gün, dostlarına (rahmet ve mağfiretle) tecellî eder. Dostları da O'nu dolunayı görür gibi görürler. O, o gün perde gerisinde kalmayacak. Mu'tezile'den rü'yeti inkâr edenleri reddediyoruz. O, nasıl olur da dostlarına görünmez, perde gerisinde durup onları hesap alanında bekletir? Bu hususta O'nun kadim ve ezelî va'dleri vardır. Va'dlerini mutlaka yerine getiricidir.

"Ey itmi'nane ermiş ruh, dön Rabbine, sen O'ndan razı, O senden razı olarak; haydi gir kullarımın içine, gir cennetime!" (Fecr, 28)

Sen cennetlerden huri nîmetiyle hoşnud olacağını mı zannediyorsun? Cennet bahçelerinde sündüsten yapılmış bir giy-siye kanaat getireceğini mi sanıyorsun? Mecnun Leyla'sız nasıl ferah bulup huzura kavuşabilir? Amber kokusunu almadan onu sevenler nasıl eğlenip rahat edebilirler? Bir takım cesetler ki, ubudiyyet tahkîkinde erimişlerdir. Allah katında yer almakla nasıl nîmetlenmiş olmazlar? Karanlık gecelerde uykusuz kalmış bir takım gözler, Allah ile ünsiyet müşahedesine erişince nasıl lezzet almazlar? Bir takım gönüller ki, sevgi sütleriyle gıdalanmışlar, nasıl olur da Rabbanî şerbetle sulanmazlar? Bir takım ruhlar ki, beden şehrinde hapsedilmişlerdir; nasıl olur da kudsî bahçelerde gezip tozmazlar? Oranın yüce yerlerinde eğlenmezler? Oranın susuzluğu giderici sularından içmezler?

O günü nasıl tasvîr edelim, aşın derecede olan aşk ve şevki nasıl anlatalım? Aşıklar hakimi o gün arz-ı endam edecek, açıktan kendini gösterecek ve bu davayı O halledip hükme bağlayacaktır.

O gün Mevlâsının hitabına mazhar olan, tahiyyat ile söze başlayacak; Mevlâsı da onu Cennet-i Adn'e buyur edecek. Ama bir takım kimseler Cennete girmek istemeyecek, Rablerinden başkasına bakmayacaklarına and verecekler ve Ondan başkasına niyet bağlamayacaklar; varlık âleminden hiç bir şeye razı olmayacaklar; hem onların arzuları aşağı nesneler de olmayacak. Onlar hayatın lezzetinden ancak, övgü değer vuslatın hazzını almak için hicret etmişlerdi. Bu yüzden onlara ebedî rahatın kadehini sunucular şerbetler sunacak, öyle şerbetler ki hem katıksızdır, hem de yumuşak. Buna hasret olanlar üzerinde çevrilip, açıktan açığa takdim edilince, sabah akşam onları çepçevre kuşatınca, onların şadilik ve iştiyaklarını arttıracak, göz ve gönül doldurucu nurlarına doğru heveslerini çekecek. Rabbim, Senin Hakk ismine and olsun ki; Senin cemalini görmeyen bir göz herhalde şakiydir (bedbahttır). Rabbim, kendi güzelliğinle Sen bütün aşıkları öldürdün. Sana olan gönül arzusu hakkı için senin emrin altında bulunanlara merhamet ve şefkat et! Öyle gönüller ki, şevk ve istekle Sana yönelip eriyorlar. Sana olan aşkları sebebiyle onlarda bir bakiyye kalmadı.

Şüphesiz ki, Rabbim ben Senin aşkından yana bir vasiyet üzere bulunuyorum; Sana kavuştuğum gün asla umutsuzluktan endişe etmiyorum. Ya ilahî! Senin atıfetlerin hatalarımızı silsin! Red nasıl olabilir kardeşlerim? Seher vakitlerinde rabbanî anlar ve dakikalar vardır. Semavî işaretler, melekler âleminden nefhalar vardır!

Bu mesele ve önermenin doğruluğuna delîl, kuşların ağaçlar üzerinde davudî nağmelerle ötmeleridir. Ayrıca bağ bahçe aralarında kıvrıla kıvrıla akan suların çağlayan sesleri, esen rüzgarların dokunup raks ettirdiği ağaç dallarının sündüs giysilere bürünerek çıkardığı gönül çekici nağmeleri de buna delildir. Çünkü bunların, evet bu saydıklarımızın hepsi Allah'ın birliğini dile getirip ifade etmektedirler.

Haberiniz olsun ey muhabbet ehli! Şüphesiz ki Cenab-ı Hak seher vakti tecellî ederek şöyle seslenir: "Tevbe eden kimse var mıdır? onun

tevbesini kabul edeyim! Günahının bağışlanmasını arzu eden bir kimse var mıdır? onun bütün hatalarını bağışlayayım. Benden bir bağış isteyen var mıdır, ona nîmet ve bağışlarımı bolca vereyim!"

Uyanık olun ki, ruhlar kir ve pastan arınıp safileşince, olanca güzelliğiyle ışık saçar, aydınlık verir; bir nice hallerde başına gelen dert ve musibetler eşit bir doğrultuda ona çok kolay gelir. Hiç şüphe yok ki, o ruhların gözlerinden akan yaşların kokusu, manevî ufuklarda misk kokusu neşreder. Onlar (fena âleminde) bir takım ayrılıkların hasretine sabrettikleri için, yüksek mertebelerdeki vuslata hak kazanmışlardır. Yine onların sözlerinin ve haberlerinin sıhhati, dostlar tabakasında sened ve rivâyet kabul edilir. Onlar sualsiz uçup gittiler; ihtiyaçları yerine getirilir. Sevgi hediyesi, apaçık sabahlamıştır. Artık onun için, güzel kafiyeler neredesiniz? Onların akidesi, Hanefî, Şafiî, Malikî ve Hanbelî mezheplerinin usulü üzere idi.

Allah bizi ve sizi dinde ayrılık meydana getirip parçalanan, dağılan kimselerden korusun. Ayrılığa düşenler, okun hedefi delip geçtiği gibi dinden öylece gelip geçtiler; üzerlerinde dinden hiç bir eser görünmemektedir. Cenab-ı Hak beni de, sizi de kendilerine cennette yüksek menziller verilen altlarında ve üstlerinde ilahî füyuzatın eserleri görülen kullarından eylesin!
Allah'ım, rahmet ve afiyetini, halkın en şereflisi Muhammed'e ve onun hanedan ve arkadaşlarına indir! Onları saygı ve ta'zîmin en şereflisine has kıl! Onları çokça ve ebediyen, ardarda, yeni yeni esenliğe her sabah ve her akşam mazhar eyle!.
Amin!.. Amin!..

Kaynak: Gavsül Azam Abdülkadir Geylani Hz. Sırrül Esrar